

HET NIEUWS VAN DEN DAG

Directeur: K. WYBRANDS.
Hoofdredacteur: H. MULDER.

VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

REDACTIE: Stad Telefoon No. 168.
ADMINISTRATIE: Advertentiën Tel. 189.
Abonnementen „ 18.

VERSCIJNT DAGELIJKS, Zon- en Feestdagen uitgezonderd.

Abonnementsprijs bij vooruitbetaling f 10.— per 3 maanden.

Men abonneert zich voor volle kwartalen.

Bureau: KALI BESAR (Westzijde), BATAVIA.

Gefgevers: DE N. V. MAATSCHAPPIJ TOT EXPLOITATIE VAN DAGBLADEN enz.

Telegram-adres: „DAGNIEUWS”.

PRIJS DER ADVERTENTIE

Per 5 woorden of gedeelte daarvan 50 cent; minimum f 3.— per plaatsing. Op Zaterdags in het 1° of 2^e blad per 5 woorden 75 cent; minimum f 4.50 p. plaatsing. Per regel f 0.95; Zaterdags 1° of 2^e blad f 0.45 p. regel. Minimum 10 regels. Bij abonnement gereduceerd tarief. Bewijsnummers f 0.15. Advertentie-kosten zijn bij vooruitbetaling te voldoen.

Dit nummer bestaat uit vier bladen.

Het telefoon-nummer der Redactie (na kantoortijd) is Gondangdia 31.

Eerste Blad.

NEDERLANDSCH-INDIË

BATAVIA, 5 Augustus 1920.

De Heer G. Wybrands is wegens ongesteldheid eenige dagen uitstellig.

Gelieve geen poststukken aan hem persoonlijk te adresseren.

Inhoud:

Van het Tweede Blad: Epistola Bataviae (XVII): Het duivelsche Bolshevisme! (cliché); Nederlandsch-Indië (vervolg van het Eerste Blad); Om den hoek; Advertentiën.

Van het Derde Blad: Nederlandsch-Indië (vervolg van het Eerste Blad); Bestuuten en Benoemingen; Feuilleton; Om den hoek; Advertentiën.

Van het Vierde Blad: Een 10 jarige vliegeniersloopbaan; Uit de Mail; Om den hoek; Advertentiën.

De duurte-toeslag.

Aneta verneemt, dat bijkens een van den Minister van Koloniën ontvangen telegrafisch bericht, de Minister zijne instemming betuigt met het voornemen der Indische Regeering om over te gaan tot uitbreiding en verhooging van den bestaanden duurte-toeslag, op de volgende basis:

eerste f 50.—, zestig pCt. duurte-toeslag; tweede f 50.—, vijftig pCt.; volgende f 100, vijf en dertig pCt.; volgende f 200.—, twintig pCt.; volgende f 200.—, tien pCt.; volgende f 200.—, vijf pCt.

De maximum-duurte-toeslag bedraagt f 160.—.

De uitkeering van den duurte-toeslag kan nog inden loop van Augustus worden verwacht, met terugwerkende kracht tot 1 Januari 1920.

Een Twee-Kamer-stelsel.

Naar aanleiding van het artikel in dit blad van 31 Juli j.l., waarin wij kritiek leverden op het door den Heer Pastoor Van Lith ontworpen Twee Kamer-stelsel, schrijft deze ons het volgende:

„In het artikel van den Heer Van W. is deze het niet met mij eens en toch verschilt hij in den grond der zaak niet veel met mij.

Ik sta namelijk niet te kijken naar dat Twee-Kamer-stelsel als naar een rozen-vinger aurea, die den gouden zonnegod voorafgaat, en bij wiens verschijning „Het daghet in den Oosten.”

Het is voor mij het eenige redmiddel uit den nood. Ik ben bang, dat alles blauw blauw zal worden gelaten, indien dat redmiddel niet wordt aanvaard.

Wil de Heer Van W. heelemaal geen door afzonderlijke personen gekozen Kamer? Dan is hij de moeilijkheid van de samenstelling van een dergelijke Kamer inderdaad te boven gekomen, maar wat dan?

Wanneer ik met mijn Twee Kamer-stelsel aankom, dan sta ik tegen het Een Kamer-stelsel van een Personen-Kamer.

Hoe moet die worden samengesteld? Zonder het beginsel zelf prijs te geven, de vertegenwoordiging van het Indische Rijk, kan geen kiesstelsel in elkaar worden gezet, dat de meerderheid niet legt in de handen van den inlander. Ik ben tegen het gekunstelde stelsel van verkiezing waardoor de

meerderheid aan Nederlanders wordt verzekerd.

In een der eerste zittingen van de herzieningscommissie heb ik gezegd: „Wij willen allen de Regeering en het Bestuur voorzoover het Indische zaken betreft, zooveel mogelijk naar Indië overbrengen. Dat kunnen wij niet, indien wij niet een stelsel vinden, dat de beide groepen in Indië bevredigt. Blijft een der groepen in verzet tegen het aangenomen stelsel, dan zal Nederland er niet toe overgaan, om Regeering en Bestuur praktisch naar Indië te verleggen.”

Dat is volgens mij de kern der kwestie. Het stelsel der commissie bevredigt mij niet, omdat het geen vrede brengt.

Hebben de Nederlanders voor langen tijd de meerderheid in de voorgestelde Landsstaten, zijn de Inlanders dan tevreden? Krijgen de Inlanders daarentegen spoedig de meerderheid in die staten, zijn de Nederlanders dan tevreden?

Ten slotte zegt de Heer Van W.: „Het zal uiterst moeilijk zijn, om reeds nu een stelsel van volksvertegenwoordiging uit te denken, dat ieder voldoende.”

„Toen ik pas zitting had in evengenoomde commissie en den omvang der groote moeilijkheid nog minder overzag dan nu, was ik maar een zwak voorstander van het Twee-Kamer-stelsel en had ik mij reeds verzoend met de meerderheid, die voor één Kamer was, maar nu ben ik geworden een beslist voorstander van het Twee-Kamer-stelsel totdat de Heer Van W. of anderen een nieuwen uitweg vinden.”

Tot zoover de geleerde correspondent, die ons voor een opgave plaatst, welke wij — wij erkennen het volgaarne — niet kunnen oplossen, waar zoovele, in staat-huishoudkunde doorknede politici maandenlang hun volle aandacht aan dit vraagstuk hebben geschonken, zonder nochtans tot een allen bevredigende oplossing te komen.

Echter wezen wij in ons artikel van Zaterdag op het ons inziens onmogelijke van het bestaan van twee Kamers, welke ieder voor zich zoo zeer uiteen loopen de belangen zouden moeten vertegenwoordigen, dat een vruchtbare samenwerking zoo goed als zeker zou zijn uitgesloten.

Wij betoogden, dat het voorstel van Pastoor Van Lith om de besluiten der Kamers wederzijds te doen sanctionneeren, aanleiding zou geven tot een voortdurend geharrewar, zoo niet tot vooropgezette tegenwerking, waardoor de parlementaire arbeid eener zoodanige volksvertegenwoordiging volstrekt nutteloos zou zijn en ingrijpende veranderingen ten voordeele van een der beide groepen toch niet tot stand zouden kunnen worden gebracht.

In het bovenstaand artikel zegt de Heer Van Lith een tegenstander te zijn van een Kamer, waarin, door een gekunsteld stelsel van verkiezing het Europeesche element de meerderheid zou hebben.

Verder is de Heer Van Lith van meening, dat, bij een individueel gekozen Kamer de Inlander absoluut de meerderheid zou hebben.

Maar, vragen wij, is het een gekunsteld stelsel van verkiezing, indien alleen aan die Inlanders kiesrecht wordt gegeven, die in ontwikkeling gelijk staan met den Europeaan?

Zou niet juist het geven van algemeen kiesrecht aan den Inlander het toppunt van gekunsteldheid zijn?

Immers, wat weet de eenvoudige dessaman in de binnenlanden van Java, de oranggoenoeng in de Soenda-landen, de lasten torsende koelie, af van volksvertegenwoordiging, wat weten zij van politiek?

Wanneer dezen menschen stemrecht zou worden gegeven, dan zou in den volsten zin des woords — vergeef ons de uitdrukking! — van stemvee kunnen worden gesproken. Al die duizenden zouden hun stem uitbrengen zooals een handige volks-

menner dat zou wenschen.

Insteede van één stem zouden lieden als Tjokroaminoto, Soerjopranoto, Semaden en anderen, duizende en duizende stemmen uitbrengen. Ons dunkt, dat een meer onzuiver kies-stelsel wel moeilijk te vinden is!

Wordt echter alleen aan die inlanders stemrecht gegeven, die voldoende intellectueel zijn ontwikkeld om daarop aanspraak te maken, en de eischen daarvoor mogen in geen geval laag worden gesteld, dan zal het Europeesche element de eerste tijden zeer zeker de overhand hebben in een eventueele volks-vertegenwoordiging.

Met den gestadigen vooruitgang der Inlandsche volksontwikkeling, welke zeker niet te ontkennen is, zal het percentage van het Inlandsch element in de voorgestelde Landsstaten geleidelijk stijgen.

In een dergelijken geleidelijken vooruitgang ligt naar onze meening ook de toekomst van een eventueelen Indischen Staat.

Zou de Inlander reeds nu een overwicht op den Europeaan verkrijgen, voorzeker zou het niet de toekomst van dezen laatste treurig zijn gesteld.

Bij een geleidelijke ontwikkeling van het medeeggenschap van den Inlander, zullen de verstandige elementen in die groep, — de gemoederen, in beroering gebracht door de onevenwichtige snelle ontwikkeling der laatste jaren, gekalmeerd zullen zijn — zeker begrijpen, dat de medewerking der Europeanen voor den vooruitgang van Indië noodzakelijk is.

Wellicht zal er dan van een overwicht van een der beide partijen geen sprake meer zijn, maar zal de zoozeer gewenschte samenwerking tusschen beide groepen worden bereikt.

Maar nabij is die toekomst nog niet!

VAN W.

De nood-toestand bij het onderwijs.

Wij wezen in dit blad reeds herhaalde malen op de verwording van het Europeesch Lager Onderwijs, welke verwording in de jongste Volksraads-zitting door de Regeering is ontkend, zonder dat zij eenig bewijs voor het tegendeel aanvoerde.

Intusschen stapelen de feiten, welke het bewijs leveren voor den voortdurenden achteruitgang van het Europeesche Lager Onderwijs zich dag aan dag op.

Van alle kanten regent het klachten over kinderen, die door het tekort aan personeel soms de helft van den schooltijd worden naar huis gestuurd.

Zoo schrijft men ons uit Koedoes, dat een onderwijzeres aan de Europeesche lagere school aldaar, den 15en Juni werd overgeplaatst naar de Hollandsch-Chineesche school te Salatiga.

In de daardoor ontstane vacature op de Europeesche school is tot heden nog niet voorzien, wat ten gevolge heeft, dat de drie laagste klassen der school slechts vier dagen per week onderwijs kunnen ontvangen en de twee overige schooldagen gedwongen vacantie hebben.

Aneta meldt ons, dat de burgertij van Bondowoso een telegraphische klacht inzond bij den Landvoogd, omtrent den treurigen toestand van de Europeesche school aldaar, waar van de zeven benoemde leerkrachten er vijf ontbreken, zoodat er voor 184 kinderen slechts over 2 onderwijzers kan worden beschikt.

En zoo zouden er nog talloze gevallen zijn aan te wijzen.

Niettemin gaat men op het Departement van Onderwijs voort met het onttrekken van goede leerkrachten aan de Europeesche scholen, om ze, onder toekenning van een volstrekt ongemotiveerde toelage, te werk te stellen bij het Hollandsch-Indisch en Hollandsch-Chineesch onderwijs.

Aan de gemotiveerde klachten der ouders wordt hoegenaamd geen aandacht geschonkend.

Er bestaat geen nood-toestand bij het

Europeesch onderwijs en het gaat niet zien-deroogen achteruit, decreteert de Regeering, dus behoeven er ook geen maatregelen te worden genomen om het verval te voorkomen.

Speculeerend op het feit, dat de Europeesche ingezetenen van Nederlandsch Indië ordeliervende burgers zijn, die niet over zullen gaan tot het nemen van krachtadige maatregelen, gaat de Regeering voort met het systematisch verwaarloozen van hunne vitale belangen.

De belastingen worden opgedreven, het schoolgeld moet ten volle worden betaald, maar onderwijs wordt slechts in zeer onvoldoende mate gegeven.

Er is *periculum in mora*!

Hoe eerder hoe beter dient er door alle ouders in Nederlandsch Indië een algemeene actie te worden begonnen, zoowel hier als in Nederland, om te protesteeren tegen de schier misdadige verwaarloozing van het Europeesch onderwijs.

Men volge daarbij echter niet het voorbeeld van de ouders in Soerabaja, die het N. I. O. G. met de actie belasten en die tot de ontdekking kwamen, dat hunne ontevredenheid werd benut, ten dienste van de salaris-actie der onderwijzers.

De beweging, welke met klem op verbetering moet aandringen, welke in de eerste plaats een eind moet maken aan het verder onttrekken van de zoo hoog noodige krachten aan het Europeesch lager onderwijs, moet uitgaan van de ouders zelf en geheel vrij staan van eenige andere actie, welke de kwestie kan vertroebelen.

Installatie Duurte-commissie.

Hedenmorgen werd in het gebouw van de Handelsvereniging alhier de Duurte-commissie door den Directeur van Landbouw geïnstalleerd.

De Voorzitter der Commissie, de Heer ter Kuile, beantwoordde de rede van den Heer Sibinga Mulder.

Van belang is vooral de enquête der Commissie betreffende de mogelijkheid van relatief goedkoop import en naar de waarheid van de meening, dat import of tusschenhandel buitensporige winsten zouden maken.

Een nieuw pijnlijk incident!

Gisteren moest het in de zieken-inrichting „Tjiki ni” overleden kindje van een onzer stadgenooten worden begraven. De administrateur der begraafplaats had den vader 's morgens nog verzocht precies op tijd — 4 uur n.m. — aanwezig te zijn, met het oog op den langen rit.

Te vier uur waren de ouders dan ook in het ziekenhuis. De lijkwagen wachtte reeds, doch het kistje was nog niet gebracht. Er werd getelefoneerd met de begraafplaats, en vandaar werd medegedeeld dat het kistje nog niet klaar was, doch spoedig zou worden bezorgd. Het kwam eerst te half zes! Na anderhalf uur wachten! Werd met een auto gebracht, en door de koetsiers en koelies van lijkkoetsen volgerijtuigen met gejuich ontvangen....

Te tien minuten over half zes nam de droeve tocht een aanvang, met het oog op het late uur moest een deel van het traject in draf worden gereden. Tegen zeven uur arriveerde de stoet op de begraafplaats, waar hij werd opgewacht door een inlandschen mandoer. Europeesch toezicht ontbrak! In diepe duisternis werd het kistje in de groeve neergelaten, in het donker werd de thuisreis aauvaard.

Moet dan bijna elke begrafenis hier ter stede een dubbele kwelling zijn voor de nabestaanden?

Nieuw Volksraad-lid.

De Regent van Pasoeroear, Raden Toemenggoeng Soerjono, is tot lid van den Volksraad gekozen, als opvolger van het overleden lid M. Atmodirono.

De „Insulinde“.

Het s.s. *Insulinde* is gisteren te Padang aangekomen, zal vanmiddag om 3 uur vertrekken en wordt Zaterdagmiddag te Tandjong Priok verwacht.

De „Alting“.

De *Alting*, waarmede de Landvoogd en zijne reisgenooten den tocht naar Borneo en Sumatra hebben gemaakt, is nedeomorgen bij daglicht te Tandjong Priok terug gekeerd, en zal een extra-reis maken naar Telok Batong, voor het overbrengen van 800 kolonisten.

Het hooge gezelschap is echter te Palembang achtergebleven en reist over land naar Bakoelen.

Het huwelijk van den Prangwedono.

Het huwelijk van den Prangwedono met Raden Adjang Goesti Soedaryah, dochter van den Sultan van Djokja, zal plaats hebben op 6 September a.s.

De *Nieuwe Vorstenl.* meldt, dat de feesten op 3 September a.s. een aanvang zullen nemen en zullen voortduren tot den 18den d.a.v.

Gebrek aan drinkwater.

Het tekort aan drinkwater in de wijken Kramat, Salemba en Tanah Abang alhier heeft den tijdelijk fd. Directeur der Waterleidingen geleid tot het voorstel om de noodig fondsen ten laste van de begroting voor het loopend jaar beschikbaar te willen stellen voor het oprichten van een pompstation in Gang Sentiong (Kramat) en een te Djatie Baroe, zoomede voor het leggen van een leiding in Gang Sentiong, waarvan de totaal-kosten door den Heer Salomonson worden geraamd op f 22.300.—.

Groot Notaris-examen.

Gisteren slaagde voor het 1ste gedeelte Groot Notaris-examen de Heer J. de Vrij.

Societeit „Harmonie“.

In de gehouden buitengewone ledenvergadering van de Societeit Harmonie werd de sedert naar Europa vertrokken en als gevolg daarvan afgetreden President Mr. J. Gerritzen tot eereid gekozen.

Door het Bestuur werd in de plaats van Mr. J. Gerritzen de Heer W. F. van Beuningen als President gekozen.

Laatstgenoemde verzocht evenwel daarvoor niet in aanmerking te komen, tengevolge waarvan de Heer H. Bisschop van Tuinen werd gekozen. Deze nam de benoeming aan.

Onverantwoordelijk!

Voor al in Indië hebben sommige ouders al zeer zonderlinge denkbeelden omtrent de wijze, waarop kinderen dienen te worden opgevoed, of liever gezegd: aan hun lot kunnen worden overgelaten. Uit eigen omgeving zal een ieder de noodige voorbeelden kunnen aanhalen, wij volstaan met het noemen van een enkel staaltje, dat ons meer dan gewoonlijk heeft getroffen.

Wij stapten gisteren in de elektrische tram, nabij de Harmonie, ten einde ons via Tanah Abang-Kampong Lima huiswaarts te begeven. In den wagen bevonden zich een heer en dame en twee kinderen; een meisje en een jongen. Ons dacht dat het meisje het oudste van het tweetal was en wij schatten haar leeftijd op zeven jaren. Aanvankelijk meenden wij, dat de volwassene en de kleinen bij elkander hoorden, doch later bleek dit niet het geval te zijn. De kinderen waren zonder geleide.

Zij deden wat wij allen in dergelijke gevallen uitspookten: waren rumoerig, zaten nu eens binnen en speelden dan weer eens op het balkon. Evenbedoelde heer en dame verlieten de tram aan de halte Passar Tanah Abang, en de kinderen meenden daar ook te moeten uitstappen. Hierdoor ontstond verschil van meening, waarmede een onderweg ingestapt heer zich bemoeide, zoodat duidelijk werd dat de kinderen op weg waren naar een tandarts, wonende aan de Entrée Nieuw Kondangia.

De welwillende passagier deelde dit den conducteur mede, verliet even later de tram en achte het noodzakelijk een beroep op ons te doen, opdat de kinderen niet ergens onderweg de tram zouden verlaten. Wij maakten er toen den revisor op opmerkzaam dat de kinderen dienden uit te stappen bij den wissel in de Entrée, en verzochten hem den kinderen het huis van den tandarts te wijzen, welke woning juist tegenover den wissel gelegen is. Maar de revisor, die er wel ietwat Europeesch uitzag, bleek geen woord Hollandsch te kennen; begreep zelfs het woord „wissel“ niet!...

Inmiddels was de Tjemara-laan bereikt, waar wij den tocht te voet moesten voortzetten. De kinderen, meenende thans zelf den weg te kunnen vinden, stapten eveneens uit. Te vergeefs gaven wij nog enkele aanwijzingen; het tweetal wist het beter en wandelde de geheele Tjemara-laan af, om vervolgens de Nieuwe Tamarinde-laan in te slaan.

Waar wij ons geenszins verplicht achtten om als kindermeeisje te fungeeren voor de spruiten van weinig zorgzame ouders, sloegen wij de tegenovergestelde richting in, ons afvragende welk opvoedings-systeem deze vader en moeder wel zouden volgen.

Doch laten wij ons daarmee niet het

hoofd broken, het kan de Montessori- of de Lighart-methode geweest zijn, de vraag is slechts of de kinderen ten slotte het einde van de reis hebben bereikt. En dat weten wij niet!...

Neutraal Liefdadigheids-fonds.

Waar er in deze harde tijden nog zoo veel leed te verzachten is, heeft de Heer G. Th. Simon te Bandoeng besloten, om naast, en ter assistentie van, de bestaande Liefdadigheidsinstellingen een „Neutraal Liefdadigheidsfonds“ te stichten, dat zich ten doel stelt aan een ieder, die daarvoor in aanmerking komt, financieelen bijstand te verleen, daarbij nationaliteit en Godsdiens geheel buiten beschouwing latende.

Ieder geval voor hulpverlening zal afzonderlijk worden beoordeeld. Contributies worden niet geheven; giften daarentegen zullen dankbaar worden aanvaard. De middelen voor hulpverlening zullen overigens gevonden moeten worden door het zoo geregeld mogelijk geven van liefdadigheidsconcerten, waarvan de toegangsprijzen zoo gesteld zullen worden, dat een ieder ze bezoeken kan.

De gelden van het N. L. F. worden door den Heer Simon beheerd. Maandelijks zal van den stand der Kas aan de Redacties van de diverse dagbladen een opgave worden verstrekt.

Bij hulpverlening zal zooveel mogelijk overleg gepleegd worden met de Hoofden van Plaatselijk Bestuur en/of Besturen van de bestaande Liefdadigheids-instellingen.

De Heer Simon stelt zich voor om op verschillende plaatsen op Java violconcerten te geven, waarvan de opbrengst ten bate van het N. L. F. zal komen.

Woelige advocaten-vergadering te Luik.

Anti-Duitsche betoelingen. Den 19den Juni j.l. is een incident voorgevallen tijdens een vergadering van de vereeniging van Belgische advocaten te Luik. De beide socialistische ministers Vandervelde en Destrée woonden deze vergadering bij.

Minister Vandervelde hield een rede, waarin hij een uitdrukking bezigde, die de vergadering niet aanstond. Hij sprak n.l. over de verbodering van de volken, en de verzoening.

Terstond kwam het van alle zijden tot hevige protest-uitingen. Er werd geroepen: „A bas les Boches!“ „Er uit met hem!“

Een Namenssch advocaat, mr. Borese, in den oorlog verminkt, klom op een stoel en riep onder toejuichingen uit: „U naam van de dooden en de gewonden, u naam van al onze collega's, die hun bloed voor het recht en de beschaving hebben vergoten, uit ik mijn gevoelens van haat tegen de Duitschers.“

De ministers verlieten daarop de vergaderzaal.

Waarom? vraagt men zich af. Houd en die Ministers zoo veel van de Duitschers?

Opbrengst Java-net der S. S.

Het geheele Java-net van de S. S. bracht in Juni j.l. op f 5.322.619, w.o. f 2.464.049 aan ontvangsten van reizigers.

Frank Smit.

Wij kregen hedeomorgen een kort bezoek van den viol-irtuoos Frank Smit, die terugkeerde van een succes-volle tournee door Zuid Sumatra, waar hij o.m. concerteerde te Palembang, Pladjoe en Moeara Enim.

De Heer Smit is voornemens om den 25en Augustus van Sorabaja naar Makassar te vertrekken en van daar een tournee door Celebes en Borneo te maken. In November keert de viol-kunstenaar dan weer naar Java terug om daar een serie concerten te geven.

De nood in Weenen.

Het Comité te Batavia tot leniging van den hongersnood in Weenen verzoekt plaatsing van het volgende:

„Dank zij veler medewerking en mildadigheid is tot 1 dezer door ons ontvangen aan gelden rond f 250.000 en aan producten voor een waarde van rond f 150.000.

Omtrent de daaraan gegeven bestemming moge het een en ander worden medege-deeld.

Op 26 Januari werd door tusschenkomst van de Javasche Bank f 70.000 telegrafisch naar Nederland overgemaakt aan de order van den Minister van Koloniën, die dat bedrag afdroeg aan het Algemeen Nederlandsch Comité voor noodlijdend Oostenrijk. Een maand later, 26 Februari, volgde de tweede telegrafische geldzending, dezen keer van f 50.000, aan hetzelfde Comité.

Intusschen had de Nederlandsche Regeering aan het Hoofdbestuur van het Nederlandsche Roode Kruis te 's Gravenhage verzocht om de steunverlening van Oostenrijk en Hongarije, voor zoover betreft de verzending van levensmiddelen, in zijne handen te willen centraliseeren, in verband waarmede het Comité voor noodlijdend Oostenrijk zich van dit gebied terugtrok en zich beperkte tot het doen overkomen naar Nederland en het onderbrengen aldaar van Weensche kinderen.

Met het oog op deze arbeidsverdeling werd door den voorzitter van evengenoemd Comité van de van ons ontvangen gelden een bedrag van f 35.000 in handen gesteld

van het Roode Kruis tot aankoop van levensmiddelen voor Weenen.

Op dringend telegrafisch gedaan verzoek om steun van het Centraal Comité voor Hongaarsche kinderen te 's Gravenhage, werd op 26 Februari aan dat Comité f 10.000 overgemaakt en op 25 Mei nog f 25.000.—

Tot deze tweede zending vonden wij aanleiding in een van genoemd Comité onder dagtekening van 26 Maart j.l. ontvangen brief, waarin het schreef:

„De nood in Budapest (is) zoo hoog zegen, dat men zich op afstand daarvan nauwelijks een voorstelling kan maken. De uit de verwoeste en bezette gebieden gevluchte Hongaarsche families wonen in Budapest onder bruggen, in tenten, oude goederenwagens, in de stadsparken in de open lucht. De Regeering is niet in staat hun voldoende voedsel te verschaffen. U begrijpt, dat in den koude Hongaarschen winter hun lijden verschrikkelijk is. Vooral voor de kinderen dezer slachtoffers tracht ons Comité te zorgen. Wij hebben er reeds honderden naar Nederland gebracht en zoo aan ellende en kommer onttrokken. De sterfte in de Budapestse kinderspitaalen steeg vorige maand tot 96 %. Van elk honderdtal kinderen bleven er slechts vier in leven.“

Soortgelijke toestanden dus als in Weenen!

Aan het Roode Kruis werd, mede den 25sten Mei, f 75.000 overgemaakt, na ontvangst waarvan het Hoofdbestuur ons telegrafisch de vraag stelde of daarvan f 10.000 zou mogen worden aangewend voor het door het Nederlandsche Roode Kruis bij Berlijn geopende „Kinderheim“, dat dringend steun behoefde, welke vraag wij bevestigend beantwoordden.

Alvorens een gedeelte van de door ons ontvangen giften aan te wenden tot steun van andere dan Weensche noodlijdenden, heeft ons Comité bij personen, wier giften meer bedragen hebben dan bedoeld gedeelte, zich er van overtuigd, dat zij daarmee instemden.

Niet alleen de overgemaakte gelden, ook de producten waren het Roode Kruis zeer welkom; ten aanzien van tabak heeft het Hoofdbestuur ons dat ten overvloede onlangs getelegrafeerd. Daar het bij informatie aan dat bestuur bleek, dat het niet mogelijk was de klapperolie (ruim 100 ton) te Weenen in margarine om te zetten, heeft het met Jurgen's margarine-fabriek een overeenkomst gemaakt, waarbij deze firma de cocosolie overneemt en daarvoor margarine in de plaats stelt.

Het Hoofdbestuur eindigt zijn schrijven van 16 Juni j.l. met deze woorden:

„Ons Hoofdbestuur zoude het ten zeerste op prijs stellen, indien U allen, die medegeholpen hebben aan het tezamen brengen der producten in natura en der gelden, den bijzonderen dank van ons Hoofdbestuur zoude willen overbrengen, onder mededeeling dat zoowel de Nederlandsche hulpverlening in Weenen als in Duitschland (hier wordt bedoeld op het Kinderheim bij Berlijn) door een en ander zeer gebaat zijn geworden.“

Ons Comité voldoet gaarne aan dit verzoek. Mogen zij, die voor het door ons aangevatte liefdewerk voelen, maar daaraan nog niet hebben bijgedragen, in het voorstaande aanleiding vinden dat alsnog te doen.

Uitgestelde reis.

De Heer G. Th. Simon, de directeur van G. Th. Simon en Co's Adm. Kantoor, die zooals hij vroeger mededeelde, van plan was om een reis naar Australië te maken, maakt thans bekend, dat hij door drukke werkzaamheden van dat voornemen heeft moeten afzien.

Jaarverslagen.

In dank ontvingen wij het Jaarverslag van de Ned. Ind. Handelsbank over 1919.

Het dividend is vastgesteld op 22½ pCt.

Tevens ontvingen wij de verslagen van de Assam-thee-onderneming Goenoeng Hedjo en der Cultuur-Mij. Tendjolaja, welke beide 8 pCt. dividend uitkeeren.

Thee.

De Londen-firma van John Peet & Co. seint dat de theemarkt na een korte opleving, wederom is ingezakt.

De volgende week zullen geen veilingen worden gehouden.

De eerstvolgende veiling van Britsch Indische thee zal 9 Augustus plaats hebben.

In de aldaar op 29 pto. gehouden veiling werden o.m. de volgende prijzen betaald bruto per Engelsche pond, voor theeën met de *Eurybates* verscheept:

Giriraja Orange Pekoe	1sh. 2½d.
Koetawaringin Broken Orange P.	11½d.
Halimoen Orange Pekoe	8½d.
Halimoen Pekoe	8 d.
Montana Broken Pekoe	7½d.
Dajoumanggoe Pekoe Fannings	7½d.
Koetawaringin Broken Tea	6½d.
Soejadi Broken Orange P.	5¾ en 5½d.
Soejadi Broken Pekoe	5½d.
Soejadi Pekoe Fannings	2½d.

Mail.

Op Zaterdag 7 Augustus a.s. wordt ten 1 ure n/m een Engelsche mail via Singapore gesloten voor Azië, Afrika, Amerika en Europa per ss *Rumphius*.

Het zeeposttarief op de correspondentie voor Nederland is niet toegelaten, evenmin de verzending van postpakketten voor Europa en Amerika.

Met deze gelegenheid worden ook dépêches gesloten voor de gewesten Djambi, Wester-afdeling van Borneo, Sumatra's Oostkust en Aijeh.

Laatste lichting aangeteekende stukken 12 u. 's middags.

Deurwaarder.

Benoemd tot deurwaarder van den Raad van Justitie te Medan voor de zaken te Idi de collecteur aldaar, P. D. Herrenauw.

Justitie-zaken.

Tegen het vonnis van den Raad van Justitie te Padang, waarbij F. Scheratzki, wegens mishandeling, veroordeeld is tot f 50 boete, subsidiair 5 dagen gevangenis, is door den Officier van Justitie hooger beroep aange-teekend.

Hoog Militair Gerechthof

Bij arrest van het Hoog Militair Gerechthof is de fourier W. van Burink, met verbetering van 's Krijgsraads vonnis te Batavia, wegens misbruik van vertrouwen, veroordeeld tot 6 maanden militaire gevangenis en degradatie.

— Bij arrest van het Hoog Militair Gerechthof is de matroos K. Veerman, met verbetering van het vonnis van den Zee-krijgsraad, wegens wederspanningheid, veroordeeld tot 4 maanden militaire gevangenis.

Vechtpartij.

Door de Politie van Tandjong Priok werd in arrest gesteld een Atjeher, wonende Djembattan Tinggi, terzake van zware mishandeling van twee Chinezen. Laatstgenoemden, die messteken bekwamen in rug en buik, werden ter behandeling gezonden naar de C. B. Z. te Salemba.

Overreden.

Door den Stationschef van Tandjong Priok werd bericht dat er met den trein het lijk van een Chinees was aangebracht, aange-truff n op de spoorbaan ter hoogte van Soengei Tiram. Bij onderzoek is gebleken dat de Chinees door een trein is overreden. Het lijk werd, na schouwing door den havenarts, te kampong Kodja begraven.

Er van door.

Een firma te Parapatan alhier deed aangifte, dat haar rekeninglooper spoorloos verdwenen was met medeneming van een bedrag ad ± f 300 aan g inde rekeningen benevens een rhwiel.

Dagelijksch koersbericht

van de Effectennotering der Handels-vereeniging.

Onder de auteurswet 1912.

Nadruk verboden. Niet in den handel.

No. 170, Batavia, 5 Aug. 1920.

afgedaan.	Laagste Hoogste	Gevr. Tekoop
Koers.	Koers.	voor tot:
5½/10 1919	—	89 92
5½/10 1918	—	89 90
5½/10 1917	—	89 90
id. obl. 6½/10 1919	98¼	98¼ 98¼
G. Bat. obl. 5½/10	80	80 75 80
Gr. N. Hotel	85	85 75 85
Javabank	335	325 320 330
Ned. Ind. Mij.	221	222 221½ 222½
Indische Bank	279	279 279 279½
Ind. Bank	317	318 316½ 317
Adam Bank	185	185 181½ 186
Eschasypt	135½	135½ 135 136
id. Geruffe	136	136 135½ 136½
Ind. Bank	106	106 106 107
Ind. Bank ex d.	108	108 107 109
Gr. v. Amst.	755	755 740 760
Ind. kintne	—	1600 1650
Internatie.	—	300 330
Inde Teves	—	195 201
Inde	228	229 228 229
Japansh	238	238 236 238
Rott. Lloyd	—	230 237½
Paketsvaart	—	200 210
N. I. Tram	—	206 —
N. I. Spoor	—	218½ 215
Ind. Spoor	—	184 186
Ind. Cher. Tr.	—	168 170
Sam. Joana Tr.	124	126 123 127
Ind. Insul. O.E.	177	177½ 177 178
id. N.E.	—	160 170
Oil Mills	—	139 140½
Sedja Madjoe	—	85 95
Sinau	—	450 460
Parakan	270	270 265 277½
Kol. Zee B. Ass. M.	—	75 —
2½ id.	—	67½ —
Br. Ass. Oosterling	—	100 —
Bat. Veem	—	145 175
W. J. Prauw	—	140 170
T. bur. Soenda	—	135 136
id. claims	f 10.—	f 10.— f 9.— f 12.—
Maintz & Co.	—	110 200
Onderl. Hulp.	—	175 —
Hotel des Indes	—	340 —
De Rooy & Co.	142½	142½ 130 145
Pr. Hotel O.E.	—	150 170
id. N.E.	—	140 150
Java-Borneo H. M.	—	— 135
Poorworeajo	—	261 280

Bodjong Batar	—	—	195	205
Tjisaroeni	—	—	230	300
Gandasoli	—	—	285	300
Radjamandala	—	—	115	125
Tandjoengan Zuid	—	—	—	25
Boenga Meloar	—	—	185	205
Soerowinangoen	—	—	—	200
Basilaru	—	—	180	190
Kertamanah	—	—	450	610
Kaba Wetan	100	100	95	110
Tjidamar	—	—	550	650
Tjilental	—	—	500	530
Textiel-fabrieken	—	—	—	110
Artana	—	—	225	240

Nabeurs op 4 Augustus 1920.				
Sedep 6% obl.	—	—	98 1/2	—
Handelsbank	—	—	278	282
Kol. Bank	—	—	320	321
Band. Kinina	—	—	1645	—
Insulinde Olie O.E.	—	—	178 1/2	—
id. N. E.	—	—	160	—
Scheepz. Unie	—	—	230	—
Simau	—	—	455	—
Oil Mills	—	—	140	141
Techn. Soenda	—	—	135	—
id. claims	—	—	11	—
Tjidamar	—	—	600	—

De wisselkoersen
der Nederlandsch Indische Handelsbank
en Nederlandsche Handel-Mij. Factory Bata-
via zijn op heden:

	N.I.H.	FACT.
T. T. Amsterdam	103	103
Zicht Amsterdam	103 1/4	103 3/4
T. T. Londen	10.60	10.60
Zicht Londen	10.55	10.55
T. T. Amerika	295	288
Zicht Amerika	294 1/2	288 1/2
T. T. Frankrijk	430	425
Zicht Frankrijk	432	427
Zicht België	400	400
Zicht Italië	600	600
Zicht Zwitserland	200	190
Zicht Duitschland	7.50	8
Zicht Weenen	—	—
T. T. Japan	147	—
Zicht Japan	146 3/4	147
T. T. Singapore	123	122
T. T. Britsch-Indië	103	104
T. T. Hongkong	222	222
T. T. Amoy	223	222 1/2
T. T. Shanghai	315	310
Zicht Kopenhagen	—	48.25
Zicht Stockholm	—	64. —
Zicht Christiania	—	48.50

Personalia

Benoemd tot commissie op het plaatselijk kantoor te Bagan Si Api Api (Oostkust van Sumatra) A. A. HILBRANDT.
—Benoemd tot commissie op het gewestelijk kantoor te Selat Pandjang (Oostkust van Sumatra) H. A. DE LIZER.
—Belast met de waarneming der betrekking van ambtenaar der vierde klasse bij de in en uitvoerrechten en accijnzen G. W. STOLL, te voren ambtenaar bij gemeld korps.
—De aspirant controleur bij het Binnenlandsch Bestuur J. F. DEE, is belast met het bestuur over de afdeling Donggala.
—Benoemd tot hulpgezaghebbers bij het Binnenlandsch Bestuur J. BOUWENS, M. F. ENGELS, J. H. BOERSTRA, N. HALIE, J. E. POTHOFF, J. DE LIGNY, J. H. VAN KEEKEN en C. F. SCHRODER, thans candidaat gezaghebber.
—De candidaat gezaghebber bij het Binnenlandsch Bestuur R. HELJSTER, is toegevoegd van den resident van Batavia.
—De controleur bij het Binnenlandsch Bestuur A. W. Ph. HOLWERDE, is belast met het bestuur over de controle-afdeling Buitenzorg.
—De controleur bij het Binnenlandsch Bestuur S. BOUMAN, is belast met het bestuur over de afdeling Gorontalo.
—De controleur bij het Binnenlandsch Bestuur C. ADRIAANSE, is belast met het bestuur over de afdeling Boa Lemo.
—De controleur bij het Binnenlandsch Bestuur C. H. TER LAAG, is belast met het bestuur over de afdeling Manado.

Scheepsberichten

Aangekomen:
Ned. ss. *Rionw*, gez. van Meeuwen, var Amsterdam en Padang, agt. Scheepsagentuur.
—N. I. ss. *de Kock*, gez. Cremer, var Semarang, agt. K. P. M.
Vertrokken:
—Amerik. ss. *Abron*, gez. Swiker, naar Semarang, Soerabaja, Singapore, Colombo en New York.
—N. I. ss. *Benoa*, gez. Bleeker, naar Singapore en Bagan Si Api Api.
—Eng. ss. *Giang Seng*, gez. Dunlop, naar Cheribon en Semarang.
—N. I. ss. *de Erens*, gez. Beenalda, naar Cheribon, Semarang, Soerabaja, Soemenep en Bandjermasin.
—N. I. ss. *Berouw*, gez. Pruim, naar Indramajoe, Toboali, Koba, Pangkal Pinang, Blinjoe, Djeboes en Palembang.
Ned. ss. *Bavean*, gez. Soomer, naar Padang, Colombo, Suez, Port Said, Genua, Marseille, Bilbao, Havre en Hamburg.

Het ss. *Oranje* is 2 Augustus uit Sabang vertrokken.
—Het ss. *Rembrandt* is 2 Augustus uit Sabang vertrokken.
—Het ss. *Lombok* is 2 Augustus te Suez aangekomen.
—Het ss. *Rionw* is 4 Augustus te Tandjong Priok aangekomen.
—Het ss. *Java* is 3 Augustus uit Padang vertrokken.
—Het ss. *Burma* is 2 Augustus te Saban aangekomen.
—Het ss. *Ceylon* is 3 Augustus uit Pekalongan vertrokken.
—Het ss. *Verdijk* is heden te Sabang gearriveerd.

Telegrammen uit andere bladen.
Het Turksche verdrag.
De Turksche gedelegeerden zijn te Parijs aangekomen om het verdrag te tekenen.

De terugtocht der Polen.
De Polen trokken over de geheele linie Brest Litofsk-Lemberg terug. Men voorspelt den val van beide steden.

De bolsjewistische opmarsch.
De bolsjewistische cavalerie is tot op 40 mijl afstands van Warschau opgerukt.

Gemeld wordt dat Brest Litofsk is gevalen. Er werd slechts geringen weerstand geboden. De rooden rukken op in de richting van Lemberg.

Er heerscht in Amerika ongerustheid in verband met den opmarsch der rooden in Polen. De overtuiging overheerscht, dat Lenin zijn plan tot een wereldrevolutie nog niet heeft opgegeven.

De conferentie te Londen.
Berichten uit Raval zeggen, dat de afgevaardigden voor de Londensche conferentie zijn vertrokken.
Er is nog steeds geen nieuws over den wapenstilstand.
Lloyd George heeft in scherpe bewoordingen naar Moskou getelegrafeerd, opnieuw verzoekend om een duidelijk omlijnde verklaring aangaande de bedoelingen van den Sovjet.

Afschaffing dienstplicht.
Uit Berlijn komt het bericht, dat de Riiks-dag in derde lezing de wet tot afschaffing van den dienstplicht heeft aangenomen.

De kolonkredietwet.
Na een rede van Millerand te hebben gehoord, heeft het comité van financiën in Frankrijk de kolonkredietwet aangenomen.

De Albanezen.
De Albanezen hebben Valona b.z.t. Italiaansche oorlogsschepen bombarderen de haven.

Ontevreden soldaten.
Ontevreden elementen onder de oud-soldaten hebben te Brussel wanordelijke demonstraties gehouden.

Zij doorbraken het cordon der politie en drongen tijdens een zitting in de Kamer door. De voorzitter slaagde er niet in de orde te herstellen.
De leden verzamelden zich rond den Presidentsetel en verdedigden den voorzitter met gebalde vuist.
De betoogers herhaalden hun demonstratie in de Eerste Kamer.

Sinn Fein-aanvallers.
Generaal Lucas is aan een aanval van Sinn Feiners ontkomen, nadat twee hem te hulp gekomen soldaten waren doodgeschoten.

Japan en Amerika.
Amerika heeft Japan ermee in kennis gesteld dat het de Japansche bezetting van de Noordelijke helft van Saghalien niet kan erkennen.

De Japansche pers meldt, dat het antwoord van Japan aan Amerika inzake de bezetting van Saghalien is, dat deze bezetting onvermijdelijk was, doch dat Japan geen territoriale begeerten koestert.
De bezetting is tijdelijk en houdt op, wanneer een duurzame Regeering is gevormd.

De ziekte van den mikado.
In de suikerziekte van den Mikado treedt langzaam verbetering in.

(Zie verder Tweede en Derde Blad.)

TELEGRAMMEN.

Onder de auteurswet 1912.
Particuliere Indische telegramdienst van het Nieuws v. d. Dag v. N. I.

ANETA-DIENST

PEKALONGAN, 4 Aug. 1920.
De stakingen.

Op Kemanglen en Doekoe wringen hebben de arbeiders grootendeels het werk hervat. De fabrieken kunnen malen. De toestand is nog niet rustig.

Te Tegal staken de koelies van de K. P. M. en het Prauwenvoer. De schepen moeten leeg vertrekken. Enkele K. P. M.-stoomers kregen instructie om Tegal over te slaan.

SOERABAJA, 4 Aug. 1920.
Suiker-diefstallen.

De suiker-diefstallen op de spoorwegen nemen toe. De spoorweg autoriteiten riepen de hulp der recherche in.

Op het emplacement Kalimas bleken bij het ontladen van een wagon 18 zakken te zijn gestolen, tot een waarde van f1600.—

Brand-stichters gepakt.
De daders, die brand stichtten in de asfak-schuren der Tabak-Mij. Sentong te Bordowoso, zijn gevat. De loodsen waren verzekerd.

Voor zaken.
De Directeur der Amsterdamsche Levensverz. Mij. de Heer De Savornin Lohman, vertoefte momenteel te Soerabaja, in verband met de fusie van de Amsterdamsche en de Utrechtsche.

Concurrentie.
Een Chineesche kongsie wil stoombootjes in de vaart brengen voor de verbinding tusschen Soerabaja en Kimal.

Zij zal concurreeren met de Madoera-tram. De tarieven dezer maatschappij voor het overzetten van auto's worden te hoog geacht.

SOERABAJA, 5 Aug. 1920.
De suikermarkt.
Superieur, oogst 1920, Augustus-levering e.k. noteerde f 54. October-levering f.o.b. f 55.
De markt is stil, er werden kleine zaken gedaan.

Omnibusdienst.
Ganee Hadji Ahmad zal een omnibusdienst openen naar Mendi, Malang en Batoe. Een Chinees zal een vracht-autodienst openen naar Toeban en Lasem. Er zullen verder speciale auto-diensten worden geopend voor schoolkinderen van de s.f. Sroeni naar Soerabaja, van de s.f. Toeren naar Malang en van de s.f. Mingiran naar K-diri.
De S.S. bestelde bij de Ford-Cy 9 groote vrachtauto's, waarvan er 6 bestemd zijn voor Bandoeng en 3 voor Malang.

De Ford Cy.
Het Gemeentehuis te Soerabaja zal 31 December ontruimd moeten zijn. De Ford-Cy zal daar dan een auto-paleis neerzetten.

Beslag.
Gisteren is er te Soerabaja beslag gelegd op 20.000 pikol rijst, welke rijst morgen van Gemeentewege zal worden verkocht.

Gepakt.
Bij Tansal zijn 17 suiker-dieven gearresteerd. 14 zakken suiker werden achterhaald.

PALEMBANG, 4 Aug. 1920.
De reis van den Landvoogd.

Zes en twintig honderd kinderen brachten den Landvoogd een serenade. Daarna werden door 800 Inlanders volksspelen gehouden.

De Burgemeester en de leden van den Gemeenteraad van Palembang ontvingen den Gouverneur Generaal in het Gemeentehuis, waar de Burgemeester een gloedvolle rede hield.

Heden werden de gevangenis, het hospitaal en de Europeesche en Inlandsche scholen bezocht, terwijl er door Inlanders roeiwedstrijden op de Moesi werden gehouden. Daarna vertrok het hooge gezelschap naar Padjoe. In het etablissement van de B. P. M. aldaar zal worden geluncht, welke lunch wordt aangeboden door den administrateur der Maatschappij.

PALEMBANG, 5 Aug. 1920.
De Landvoogd bezocht de kantoren en fabrieken der Moluksche Handelsmaatschappij en de Nederlandsche Indische Bosch Exploitatie Maatschappij.
Gisteravond om 8 uur werd een groot waterfeest gegeven, door duizenden bijgewoond.

Er werd vuurwerk afgestoken.
Geheel Palembang was schitterend gillumineerd.
Heder morgen bezocht het gezelschap Tandjong Redja en K-joe Agoeng.

SEMARANG, 5 Aug. 1920.
De straf.
De controleur bij den Pindhuisdienst, Cowan, is veroordeeld tot anderhalf jaar gevangenisstraf.

MALANG, 5 Aug. 1920.
Internaat.
Gisteren-avond had te Malang een bijeenkomst plaats van den Directeur van Onderwijs, de Europeesche schoolcommissie en geëminenten, ter bepaling van de verplichting van internaten voor Europeesche en Inlandsche schoolkinderen.

Er werd steun en samenwerking door het Departement van Onderwijs toegezegd, op voorwaarde, dat te Malang een inrichting van Middelbaar Onderwijs zou worden opgericht.

Particuliere Europeesche telegramdienst van het Nieuws v. d. Dag v. N. I.

's HAGE, Aneta, 2 Aug. 1920.
Holland en Frankrijk.

Bij de onthulling van het Verdun-monument verzekerde de Heer Loudon, dat Nederland tijdens de slagen bij Verdun voor Frankrijk beefde. De Nederlandsche Regeering hoopt, dat de plichtigheid de onderlinge betrekkingen tusschen Nederland en Frankrijk nauwer zal maken.

De Heer Baart de la Faille zeide, dat Holland ondanks de Deutsche successen steeds de rotsvaste overtuiging had gehad, dat Frankrijk de eind-overwinning zou behalen.

De Minister wakte op tot samenwerking tusschen Holland en Frankrijk op het gebied van Kunsten en Wetenschappen.
De Heer Baart de la Faille en Mevrouw Van Bevervoorde kregen het Legioen van Eer, de Heeren Huib Luns en Dr. Van Leeuwen werden benoemd tot Officiers d' Instruction Publique, terwijl de Heeren Van Bevervoorde en Raaymakers de Palmes académiques werden geschonken.

Accoord.
Het *Alg. Hbl.* juicht het toe, dat Professor Kuenen naar Indië gaat en dat Dr. D. Langen van de S. T. O. V. I. A. naar Hol-

land komt voor de tijdelijke waarneming van het professoraat van den Heer Kuenen en van diens functies aan het Koloniaal Instituut.

Duurder brood.
In September wordt een aanzienlijke verhooging der broodprijzen verwacht.

Brand.
De wollen-stoffen-fabriek van de firma Outsaers te Tilburg is afgebrand. De schade bedraagt f 700.000.—

Necrologie.
Overleden is de Heer Laur, de ex-instituut, die vele Indische jongelui heeft opgeleid.

Mede wordt het overlijden gemeld van den Heer M. J. Koenen, den samensteller van het Nederlandsch Handwoordenboek.

Een commissie.
Minister Aalberse stelde een commissie in, om maatregelen te beramen voor de distributie van de aanwezige werkkrachten voor het bouwbedrijf, den invoer van buitenlandse werkkrachten, de regulisatie van den bouw en de opleiding van werkkrachten.

AMSTERDAM (Aneta), 2 en 3 Aug. 1920.
Koersen.

Certificaten	228	223
N. I. Hand. Bank	289	291
Kol. Bank	330	331
H. V. A.	758	761
Internatio	310	310
K. P. M.	199	196
Ned. Scheepz. Unie	228	236
Java China Japan lijn	250	253
Oliefabr. Insulinde	181	182
Poerworedjo	285	282

CALCUTTA (Aneta), 4 Aug. 1920.
Hun diensten waar noodig.

Met het oog op de gevaarlijke situatie in Perzië en Mesopotamie verzocht de Britsche Regeering aan de gedemobiliseerde officieren in Britsch-Indië om zich onmiddellijk vrijwillig voor actieve dienst aan te melden.

VAN REUTER'S AGENTSCHAP.

LONDEN, 2 Augustus 1920.
De zagevierende Bolshevicks.
Een Duitsch draadloos telegram meldt, dat de Bolshevicks Brest Litovsk hebben ingenomen.

De *Times* verneemt uit Warschau, dat de Poolse wapenstilstandcommissie, geleid door Generaal Romer, te Baranovitch aankwam. Zij werd onderweg opgehouden ten gevolge van het vernielen van een spoorwegbrug. Bericht werd dat de Sovjet-gedelegeerden opgelucht waren, toen zij de Polen zag n. Veldmaarschalk Pilsudski en de hem toegevoegde Fransche officieren verbeteren de defensie van Lemberg.

De *Morningpost* verneemt uit Warschau, dat de verdediging der Polen hardnekkiger wordt met het oog op de bedreiging van de nooftstad, welke geheel is omringd met een gordel van loopgraven en draadversperingen. De baten bereiden het publiek op de komst der Bolshevicks voor.

LONDEN, 2 Aug. 1920.
Prettige gasten!
Het is uitgeloofd dat Kampff, politiek gedelegeerde van de Russche Sovjet, te Londen, en Krassin, handels-gedelegeerde der Sovjet, te New Castle is aangekomen.

Besluiten en Benoemingen.

Besluiten van den 3den Augustus 1920.
CIVIEL DEPARTEMENT.

Ontheven:
op verzoek, wegens beëindiging van zijn dienstverband, eervol van zijne verbodsbekrijgingstelling, Th. BALTRUSCH, thans tijdelijk ter beschikking gesteld van den Directeur der Burgerlijke Openbare Werken, met bepaling, dat deze ontheffing zal ingaan op een door voornoemd Departementshoofd te bepalen dag.

Besluiten van den 4ten Augustus 1920.
Benoemd:
tot lid van de Commissie van Toezicht op de Gouvernements Caoutchouc-cultuur, de Heeren D. BIRNIE, lid van den Volksraad, landbouwindustrieel te Djember, C. KNEGTMANS, Hoofdadmistrateur van het land Bolang te Buitenzorg.

MILITAIR DEPARTEMENT.
Ontslagen:
met ingang van 2 September 1920, op verzoek, eervol uit Harer Majesteits militairen dienst, de 1ste luitenant der Militaire Administratie: J. J. ENSINCK en is hij met ingang van dien datum benoemd tot reserve-1sten luitenant der Militaire Administratie.

Benoemd:
tot reserve kapitein der Infanterie, de op verzoek eervol uit Harer Majesteits militairen dienst ontslagen kapitein der Infanterie van het leger in Ned.-Indië: C. VAN BEUGE.

Correspondentie.

Abonné 8364. Ons is het adres onbekend, wellicht kan de Rector Magnificus der Bandoengsche Hoogeschool U eenige inlichtingen geven.

Abonné 9000. Wij ontvingen, voor zover wij kunnen nagaan, nooit eenig schrijven van U.

Tweede Blad.

Epistolae Batavae.

(Geschreven voor Het N. v. d. Dag voor N. I.)

XVII.

Er is op het oogenblik een figuur naar ons vaderland afgeleid, die, als buitenlandse propagandiste van onze Hollandsche literatuur, een niet te schatten waarde vertegenwoordigt.

Ze heet Else Otten, ze woont in Berlijn, en is zoo iets als onze artistieke gezant.

Gedreven door een fabuleuse energie, geprikkeld door een nimmer rustend zenuwgestel, schrijft en vertaalt en typt en holt ze dag in dag uit, om ons in de Duitsch sprekende landen op de markt te brengen en... om er voor zich zelf natuurlijk een broodwinning uit te halen.

Lange jaren heeft het als een dogmagegolden, dat onze literatuur, als een kleinstedisch product, er op was aangewezen eeuwig-durend binnen onze grenzen te blijven.

Een enkel stuk van Heyermans, vertaald en met succes opgevoerd, was wel een buitensporig unicum, Multatuli was in enkele Duitsche literaire kringen bekend, maar verder?

Geen enkele Hollandsche romanschrijver had het ooit tot een buitenlandschen lezerskring kunnen brengen, en mocht een enkel maal een boek dan ook eens vertaald worden, zoo bleef de oplage onherroepelijk rusten op de stoffige planken van een uitgevers-magazijn.

De eenige Hollandsche toneel-auteur, die ooit in Frankrijk is gespeeld is Marcellus Emants.

En hoe! Hij had zijn comédie „Door de praatjes” overgegeven aan een Franschen dramaturg, die het zou bewerken en... tot succes zou brengen.

Ja, het ongeloofelijke feit deed zich voor, dat het zelfs door een directie werd aangenomen.

En de première werd ingeklopt, het scherm ging op en Emants maakte het zich gemakkelijk om zijn vertaald geesteskind te proeven en te doorproeven.

Maar al spoedig kwam er een trek van grenzeloze verbazing over zijn gelaat... Wat, was dit „Door de praatjes”? Was dit zijn stuk?

Hij hoorde de auteurs geheel andere dingen zeggen dan hij had neergeschreven, hij zag zijn scènes gekapt, veranderd en bijgeschreven, hij zag een vierde acte, terwijl hij er slechts drie had gegeven.

Het echec was piramidaal. Het stuk viel als een baksteen, en dat alles omdat er op onverantwoordelijke wijze aan was geknoeid.

Dit geschiedde ongeveer een tiental jaren geleden en sinds dien tijd sukkelde onze literatuur weer voort, opgesloten binnen haar eige grenzen, onbekend en onbemind.

En plotseling is hierin verandering gekomen.

Querido, vertaald in het Engelsch, uitgegeven in Engeland en Amerika, wordt aldaar verslonden en zijn naam van groot schijfver is er voor goed gevestigd.

Couperus, uitgegeven in Duitschland, is aldaar plotseling de modeschrijver geworden. Zijn werk wordt er enorm veel gekocaten gelezen, en ieder lezend Duitscher kent zijn naam.

Verscheidene andere vaderlandsche romanciers deelen dit zelfde lot, alhoewel ze nog niet de hoogte van populariteit van de twee vorigen hebben bereikt.

En wat het toneel betreft, ook hier zijn ons nimmer gedachte perspectieven geopend.

Als ik U alleen maar vertel, dat mijn blijspel Femina door 70, zegge zeventig theaters in Duitschland en Oostenrijk ter opvoering is aangenomen en in ongeveer 50 theaters reeds is gespeeld.

Hetzelfde voor twee andere blijspelen van mij, hoewel niet in die mate.

En ik ben waarachtig niet de eenige, die dat geluk treft. Fabricius, Van Eeden en anderen hebben eveneens van die gunstige ontvangst geprofitteerd.

Laat ik er al dadelijk voor mezelf aan toevoegen, dat het juist het slechtste element in mijn werk is, dat het succes bepaalt.

Het is hier niet de kwestie de attentie op mijn werk te vestigen, die me U hier deze details doet geven, primo gaat het er om U te bewijzen, dat voor onze Hollandsche auteurs eindelijk de grenzen zijn geopend, en secundo geeft het een merkwaardigen kijk op de psyche van het huidige theaterpubliek in het theaterland bij uitnemendheid, Duitschland.

Een klein voorbeeld. Zooals gezegd is het juist het slechtste element in mijn werk, dat dit succes bepaalt.

Mijn blijspel Pomarius, bij enkele le-

zers door opvoeringen in Indië wellicht bekend, baviel me den laatsten tijd zoo weinig, dat ik besloot het geheel nieuw te bewerken, de goedkope kluchtspel-materie met wortel en tak uit te snijden en het geheel op een hooger plan te plaatsen.

In Duitschland was het op verschillende plaatsen reeds met een frappant succes gespeeld, toen ik bij mijn Duitsch theaterbureau en bij mijn vertaalster Elsa Otten kwam aandragen met mijn nieuw ontwerp, hetwelk meer streefde naar het groote karakterstuk en het paradoxaal probleemstuk, het geheel niettemin in blijspelvorm gehouden.

Men oordeelde deze stof zeer zeker breder en interessanter, aan tooneelmatigheid zou het zonder twiifel winnen, enfin, het beoefde in alle opzichten een verbeterde editie en toch gaf men als handelsartikel de voorkeur aan de eerste lezing, omdat het eens zoo gecultiveerde Duitsch theaterpubliek sinds den oorlog jammerlijk is gedegeneerd en nog slechts reageert op den gemakkelijken lach en de kluchtspelsituaties.

Aldus is de toestand in Duitschland. Het ernstige dramatische stuk is bijkans onplaatsbaar geworden, het vroegere publiek kan de prijzen van 70 à 100 Mark per plaats niet meer betalen, de theaterbezoekers worden louter gerequireerd uit de breede lagen der O. W.-ers.

Men wil lachen, lachen, lachen, met het gevolg, dat men in München, om er een kas-succes uit te halen, de Pomarius-figuur geheel in de karikatuur en in het bas-komieke heeft gegoooid.

Er is derhalve ook geen enkele reden om op dit succes erg trots te gaan.

In ons vaderland is het juist andersom. Rooyards, die mijn Pomarius nooit heeft willen spelen, omdat hij afkeerig was van de kluchtspel-trucs, was daarentegen dadelijk te vinden voor het karakterstuk, omdat hij daar de dieper menschelijke figuur in aanproefde, ongeacht de kans, die hij voorbij zou zien gaan voor het gediscoteerde succes van de eerste lezing.

Deze opvatting pleit zeer zeker voor het serieuze willen van onze Hollandsche theater-directeuren.

Een ander voorbeeld voor de psyche van de huidige Duitsche theaterkunst.

Toen mijn blijspel Femina was aangenomen door de Directie van het Trianon-theater te Berlijn, besloten de twee Directeuren, (die er geld in zagen, anders hadden ze het nooit genomen), er ook alles uit te halen wat er in zat.

Wat wil het publiek, vroegen ze zich af? Het wil lachen en het wil niet te lang in de fauteuils blijven zitten.

We zullen derhalve het werk zoo kort mogelijk couperen en alles wat op den lach werkt, breed naar voren halen.

Wat wil het O. W.-ers publiek nog meer? Het gaat alleen naar de comédie als het de mannelijke spelers in rok en de vrouwelijke figuur in grande toilette ziet.

Wel is waar speelt dit stuk aan de lunch, maar wat is er op tegen om er een diner van te maken, waar de dramatische personen in avond-toilet kunnen verschijnen.

Tertio moeten we een heel mooi vrouw en een knappen man op het toneel hebben, we nemen dus Hansi Arnstätt en Eugen Burg, en we kleeden ze aan, vooral de vrouw op de meest fantastische wijze.

Alleen het uiterlijk kon ons tegenwoordig het goud in handen spelen. Laten we er een kapitaalje aan spendeeren. En dan Va Banque!

Toen 's avonds het scherm opging voor de première had Eugen Burg aan kleeren en schoenen aan zijn lichaam voor... 12000 Mark.

Het O. W.-ers publiek vond het goddelijk, sinds den oorlog had het nog nooit zulk een prachtigen rok gezien en zulke dure schoenen als die van Eugen Burg.

En toen het scherm na de laatste acte was gedaald, bleek de strijd gewonnen.

Het toilet van Hansi Arnstätt en de rok van Eugen Burg hadden het hem gedaan.

En sinds draait Femina avond aan avond voor uitverkochte zalen.

Dit alles is nu niet in alle opzichten verblijdend, maar onze literaire gezant te Berlijn, Else Otten, mogen we er zeker geen verwijt van maken.

Er liggen duizenden en duizenden ongepaste theater-manuscripten bij de Berlijnsche theater-bureaux.

Wanneer het derhalve, ondanks de geringe kans een vrouw gelukt, ons niet alleen tot één, maar tot zeventig opvoeringen te brengen en onzen Hollandschen auteurs een krachtigen voet in den stijfgeugel te geven, zoo hebben we ons zeer zeker over deze vertegenwoordigster niet te beklagen.

Vooral waar het hier een zeer serieuze artiste geldt, die bijvoorbeeld het kleurrijke proza van Couperus op brillante wijze heeft vertaald, en zich al spelenderwijs aan de moeilijke woord-constructies van een Querido in het Duitsch aanpast.

Op dit oogenblik beschikt ze zelfs over een kantoor met vier typisten, en dat alles voor onze Hollandsche literatuur.

Wie had dat ooit gedroomd!

Mr. C. P. VAN ROSSEM.

Huis ter Heide, 8 Juni 1920.

Het duivelsche Bolshevisme!

Waar communistische bladen als Punggoegah, Soera Ra'jat en Padjadjaran Indië en den inlander heenvoeren!

NEDERLANDSCH-INDIË

BATAVIA, 5 Augustus 1920.
(Vervolg van het Eerste Blad.)

De reis van den Landvoogd.

Programma van Woensdag 4 Augustus.

7 u. 30—7.45 n.m. Inspectie van de oude gevangenis door den Gouverneur-Generaal. Bezoek aan het Miltair Hospitaal.

8 u. 30—9.30. Bezoek aan de Europeesche en de Hollandsch-Indische school.

10 u. 15. Vertrek naar Padjadje.

11 u. Aankomst te Padjadje.

De Administrateur van de Batavia'sche Petroleum Maatschappij, Ir. W. O. Thaarup van Tienen, vergezeld van den Heer Van der Linde, sous-chef, ontvangt den Gouverneur-Generaal aan den steiger. Padjadje bereidt een waren feestdag voor. Filmopnamen.

2.30. Terugkeer naar Palembang.

3 u. Aankomst te Palembang.

4.15 Per auto bezoek aan de katoenfabriek der Moluksche Handelsvennootschap, de eenige fabriek in Nederlandsch-Indië, waar katoen op groote schaal wordt ontgind en ontpit; de capaciteit is 500 balen van pl. m. 200 K.G. per maand, welke balen naar verschillende werldeelen worden gezonden. Een markwaardige bijzonderheid is, dat onlangs 150 ton gezonden is naar Amerika.

4 u. 45. Per auto naar de Moesi-overvaart, en van hier naar boord van de Pruys.

5.15. Aankomst aan den steiger van de Vereenigde Indische Bosch Exploitatie Maatschappijen. Beziichtiging van de moderne, groote houtzagerij; alleen hier wordt het ijzerharde ongenhout bewerkt.

5.45. Vertrek, stroomafwaarts, per Pruys, geflankeerd en gevolgd door de stoom- en motorbooten van Palembang en van Padjadje, terug naar het centrum waar het waterfeest wordt gehouden.

Door naar Padjadje om de illuminatie en het vuurwerk al varende te zien, en daarna terug naar Palembang.

9 u. Avondmaaltijd met gasten.

De uitbarsting van de Merapi.

Naar aanleiding van de jongste uitbarsting van de Merapi, schrijft Dr. Kammerling, die juist eenige dagen te voren den berg had beklommen, aan de Loc.:

Denzelfden dag dat wij den Merapi beklommen hebben, den 25en Juli, heeft er om 5 uur 's middags een kleine uitbarsting plaats gehad op den Westelijken of hoogsten top, gevolgd door een dreunende steenlawine naar het Kali Trising-ravijn toe (richting Moentilan).

Volgens den administrateur van Djerrakah was dit voor het eerst sedert Augustus 1918, toen zulke uitbarstingen herhaaldelijk door hem werden waargenomen.

Vrijdag 30 Juli werden om 11 uur 's morgens nog twee dergelijke uitbarstingen, gevolgd door steenlawines, van uit Djerrakah door mij waargenomen. De plaats der uitbarstingen en de richting der steenlawines waren dezelfde als door den administrateur jongstleden waargenomen, met den verrekijker kon men duidelijk zien dat de top uitbarsting vergezeld werd van een donkerbruine rookwolk, die scherp afstak tegen de regelmatige witte dampontwikkeling van den Merapi-prop.

De steenlawines ontwikkelden een enorme witte stofwolk, die nog lang tegen de glijbaan van het Trising-ravijn bleef hangen. Het was eenzelfde stofwolk als door ons tijdens het klimmen door de kleine afschijvingen veroorzaakt.

Het schijnt dus, dat de prop aan den

Moentilan-kant weer verhoogde werking vertoont.

Den gang van zaken stel ik me aldus voor: de gassen in de tsaie, nog niet gestolde lavamassa van den prop zijn onder hooren druk gekomen dan in de rustperiode. Merdere kleine gasballen vereenigen zich dan tot een grotere, die door de tsaie massa omhoog stijgt en de gestolde lavakorst wegdrukt in de richting van het Trising-ravijn. Uitvloeiën van lava zelf werd nog niet waargenomen. Blijft de werking aanhouden, dan zoude het kunnen gebeuren dat, evenals vroeger, des nachts wederom het afglijden van nog gloeiende deeser lavakorst van uit de vlakke zichtbaar wordt.

Passagierslijst

van het ss. Insulinde, dd. 3 Juli j.l. uit Rotterdam vertrokken en dd. 7 Aug. a.s. te Tj. Priok verwacht worden:

G. van Boussem met echtg. en kind, W. H. Heil met echtg., Hekkelman-Chun en 2 kn., W. M. van der Hoff met echtg., M. F. J. Cool, H. de Vries, Mr. A. Miersinet, mej. R. Emmerts, Jacobson met echtg. en 3 kn., mej. van Deyl, L. G. Brouwer met echtg., Mr. B. Mees met echtg., mev. J. J. G. Holle-Maier en 3 kn., mej. G. Jopp, F. L. W. Libourel met echtg. en 3 kn., mev. M. H. A. Heavilside-Versteegh en 3 kn., mev. Holle, Dames L. A. en P. C. van Delden, N. A. Taylor Kraay, mev. H. J. v. d. Weg en 2 kn., mej. E. O. Diekmann, mev. G. C. Bekker-Rothmeyer en kind, Dames P. en J. Beer, J. Haarsma met echtg., Ir. P. A. G. Asselbergs, Dr. J. A. C. Maier, mev. J. W. Schiff en zoon, J. C. R. Moormann met echtg., H. Blom, J. Askgaard, W. v. d. Sluis met echtg. en 2 kn., A. Burggraaf met echtg., G. E. le Rutte met echtg. en 2 kind, C. A. Th. Lückmann, L. Cohen met echtg. en kind, J. A. W. H. Vetter met echtg., A. van Gelder met echtg. en 4 kn., Jhr. H. G. A. Quarks v. Efferd met echtg., F. C. Bouman met echtg., S. van Gelderen met echtg., mej. G. van der Myll Dekker, mev. H. Horstink de Beer, J. J. H. Truyen met echtg., J. D. de Vries, mej. G. Thierbach, Mr. C. W. Baron v. Heeckeren met echtg., M. F. Onner, A. J. Gooszen, mev. H. J. v. d. Myl Dekker en kind, D. W. Z. de Vries m. echtg. en 2 kn., mev. C. Zaayer Guillard en kind, meijuffrouw A. J. de Voogt, H. Mulder m. echtg. en 3 kn., C. A. Landheer m. echtg. en 2 kn., Dr. W. H. Arisz, H. H. Langelaar m. echtg. en 4 kn., H. Vermaas, C. Sijers, E. Sijers, G. Poudroyen, Dr. R. Seiler m. echtg. en 3 kn., G. H. A. Sytma m. echtg. en 2 kn., H. M. J. Vrolyk m. echtg. en 3 kn., mej. P. v. d. Broek, mej. W. v. d. Linden, mej. J. van Haastert, F. R. Heide m. echtg., W. Philip m. echtg. en 2 kn., J. B. Kiol m. echtg. en kind, H. Smakman m. echtg. en 3 kn., mej. P. J. C. Jonker, mev. S. Timmermans-Hienstra en 2 kn., mei H. van der Byl, mej. W. A. Veldman, mej. M. Maas, J. de Jong m. echtg. en 2 kn., mev. J. C. Kroes Mulder en 3 kn., mev. de Wed. J. W. van Haastert, mej. C. J. van Haastert, mej. A. M. van Haastert, mev. L. Wolfrath, mev. D. Marsman-Sandbergen, H. C. Everout, A. J. Nuyens, mev. A. List en 2 zoons, W. J. Weimar m. echtg. en kind, J. B. Richter m. echtg. en dochter, W. Schreuder m. echtg. en kind, N. Balfort, J. van der Mey, mej. H. G. Engelsman, J. Valentgoed m. echtg., mev. de Wed. R. J. Verroen-Langer, J. Grimyzer m. echtg., O. C. Holwerda m. echtg. en 2 kn., mev. M. J. Kuylaars-van der Hoogen en 3 kn., J. Brunnesse m. echtg. en 2 kn., L. de Vries m. echtg. en 2 kn., mev. A. C. Kerremans-Tenbroek, J. M. F. Bonz m. echtg., W. C. van Slooten m. echtg. en 3 kn., mej. M. F. L. Nak, J. H. Schreuder m. echtg., en kind, mev. P. C. Stüvel Biekart, G. de Grooth met echtg., C. H. S. F. Moorreus met echtg. en kind, K. Alma, W. H. J. Vaupell, F. A. Schütter, J. W. Westphalen met echtg., en zoon, H. Kok, Eerwaarde Heer L. Brans, Eerwaarde Heer Chr. Woestenbergh, Eerwaarde Heer A. Nyhof, J. van Hoogstraten, mev. A. J. Teunissen, W. Lakeman met echtg., mev. de Wed. C. M. J. Swart — Eysbroek, A. P. Kammerer met echtg., mej. F. Schole, Eerwaarde Heer P. Slits, A. van Grinsven, G. J. B. Schoenmaker met echtg., mej. M. S. Nieuwstraten, K. A. J. Pequeur met echtg., Dr. J. J. B. Deuss met echtg. en 2 kn., D. A. Berkhout met echtg. en 3 kn., J. Lindemulder met echtg. en kind, J. J. Schürmann met echtg. en kind, C. F. Roelofs, mej. M. C. Felix, mej. A. Wieren, mej. D. Smit, mej. C. E. Omas, mej. H. Begalink, mej. J. Pessers, K. F. W. L. Peltzer met echtg., G. T. Kemink, A. Klos, S. Verplak, A. Schuur met echtg. en 3 kn., mej. M. B. van der Meer, I. Kats, I. Spetter, E. van der Sloot met echtg., M. S. Marthens, J. Vermaas met echtg. en kind, P. D. van Damme, J. L. M. Bloemert, J. Sinke, A. Lammerts van Bueren, mej. M. J. Hoek, H. Thijssen, J. Meurs met echtg., J. M. Raaymakers met echtg. en 2 kn., A. Kuiper met echtg. en kind, Max Körner, 40 mindere militairen.

Om den hoek.

— Toen we op onze huwelijksreis waren, en vóór dien tijd, kuste hij mij altijd als wij door een tunnel reden.
— En nu?
— Nu neemt hij teikens een borrel.

Advertentiën.

HEDEN
Kijkavond-Vendutie
in het Locaal der
„Meubelfabriek Java.”
Passer Baroe Zuid No. 20.
door
EIGEN HULP.

15129

Vendu-, Verkoop-Verhuur- en Com.kantoor.
J. J. K. HERKLOTS & Co.
Welt., tel. 1498, Patjenongan 33-35

Heden Kijkavond en Morgen
VENDUTIE
ten huize van den WelEdelG. Heer
B. VAN DER WERF,
Dordrechtlaan No. 1,
van Zed's goed onderhouden In-
boedel als:

Rottan voorgalerij zitje, rott. bank
met bloembak, mooie djat i bloem-
bak met geluksplant, een djatti
muurkast met kleed, 1 sampran.
leg- en dispenskasten, een halfhang-
tevens legkast, djatthout. tafels
stoelen, een met groen leder bekleede
clubfauteuil, een groote wandspie-
gel, 1-2 pers. marm. waschtafel,
een stilletje, klok, een pianokruk
met kussen, 2 petr. kooktoestellen,
een partij keukengerel, een partij
goedangrakken, zinken bidkuipje,
potten op standaards, een goele
damesfiets met nieuwe banden,
merk Imperial en een goede heeren-
fiets met twee versnellingen merk
Burger, een ruime nette deeleman
op gummibaanden met een jong
goed afgericht paard, schildertje,
kinderwagens, boekenkast, Berke-
feld filter op standaard, tooverlan-
taarn, een mooi beeld op zuil, wasch-
stel, enz. enz. 15176

VENDUTIE

op Maandag, 9 Augustus 1920

door

Ed. Franzen (zelf) zonder Co.
ten huize van den WelEdelG. Heer
C. F. P. D. VAN DER VECHT,
Matramanweg blok 33.
Specificatie nader. 15174

Zuid-Sumatra-Staatstramwegen.

—0—

Op 1 October 1920 worden op de
Lampoen- en Palembanglijnen van
de Staatstramwegen nieuwe Rei-
zigers- en Vrachtgoederentarieven
ingevoerd, terwijl tarief VI Bestel-
goederen en Tarief XIV voor ver-
voer van zand, grind en steenen
enkele wijzigingen ondergaan.

De betrekkelijke wijzigings- en
aanvullingsbladen zullen tijdig ver-
krijgbaar worden gesteld bij het
Hoofdkantoor te Weltevreden (Mo-
lenvliet Oost 3) en bij het Hoofd-
van Exploitatie der Staatstramwegen
te Tandjongkarangen te Palembang,
en voorts bij de Stations- en Halte-
hoofden der Zuid Sumatra Staats-
tramwegen. 15180

Weltevreden, den 3en Aug. 1920.
Het Hoofd van Eenvoudige Lijnen
(Tramwegen en Automobiellien-
sten).

Bataviaasche Jacht-Club.

ZEILWEDSTRIJDEN op Zondag 8
Augustus, 's ochtends 8 uur.
Communicatie boot vaart af
vanaf zeven uur.

De Beschermheer schonk een
kunstvoorwerp voor het snelst-
vaartuig.

Algemeene vergadering op Don-
derdag 12 Augustus in Maison
Rijkers 's avonds zeven uur Jaar-
verslag, verkiezing Commissie voor
de financiën, verkiezing bestuurs-
leden. 15168

HET BESTUUR.

Buitenzorgsche Hulpbank.

Het dividend over het boekjaar
1919 is vastgesteld op vier procent
en te Buitenzorg betaalbaar bij den
Treasaurier der Buitenzorgsche
Hulpbank, Laan van der Wijk No
18, tegen inlevering van kwitantie.
15150

Briefal Houvesters.

ontvreden met betaling en on-
vervulde beloften van Gouver-
nementswege, zoeken positie-
verbetering.

Brieven onder No. 15151 bureau
van dit blad.

Employé.

Op de rubberonderneming Penan-
djoeng Mandalaré, Bandjar, wordt
voor spoedige in dienst treding ge-
vraagd een afdeeling employé,
bekend met tap en tuin werkzaam-
heden, liefst Soendaneesch en Ja-
vaansch sprekende.

Aanvang salaris f 250.— per
maand, vrij erfschoolie, medicijnen
en ziekte-verzekering. Maximum
salaris f 400.— benevens gratificatie
en winst aandeel jaarlijksche ver-
hogingen van f 50.—.

Brieven met afschrift getuigschrif-
ten, opgave van leeftijd enz te
zenden aan den Administrateur.
15142

HEER

z. b. b. h. h. zoekt paviljoen ge-
meubileerd of ongemeubileerd.

Brieven c/o Det Ostindische Han-
delselskab A/S, Batavia. 15175

Jongmensch

(Hollander), zoekt kost en in-
woning (gemeub. voorkamer of
paviljoen) liefst centrum Welt, bij
nette f milie, tegen 1 September.

Brieven met volledige inlichtingen
bureau dezer courant onder No.
15170.

Avondwerk

Gevraagd bijhouden boeken, par-
ticulier Secretaris, typ- of vertaal
werk.

Brieven No. 15172 N. v/d Dag

GEVRAAGD:

Door groote Importfirma Steno-
typiste, goed bekend met de En-
gelsche taal. Indienstreding zoo
spoedig mogelijk. Bij gebreken ge-
schiktheid ruim salaris.

Brieven onder No. 15156 dezer.

GEVRAAGD:

voor hooggelegen theeonder-
neming een beginnend geëm-
ployeerde met eenige praktijk en
kennis van Soendaneesch, ter ver-
dere opleiding in de tuinen.

Beginsalaris f. 200.— en emolu-
menten.

Brieven met inlichtingen omtrent
opleiding onder No. 15157 aan het
Bureau van d't blad.

GEVRAAGD:

voor de avonduren

EEN ENGELSCH CORRESPONDENT.

Brieven onder No. 15182 Bureau
van dit Blad. 15163

Groot Handelskantoor te Batavia

vraagt voor directe indiensttreding

ervaren Typist(e),

op dictaat kunnende typen. Kennis van stenografie strekt tot aanbe-
veling. Goed salaris en goede vooruitzichten.

Brieven onder No. 730a Persbureau Aneta. 15177

Chef d'Atelier

gevraagd

voor reparatiewerkplaats

Alleen zij, die over voldoende praktijk beschikken, komen hiervoor
in aanmerking.

Brieven onder No. 728 Persbureau Aneta. 15179

Op groot Handelskantoor te Batavia

kan direct geplaatst worden

tweede Boekhouder

Voor goede kracht, goede vooruitzichten.

Brieven onder No. 730 Persbureau Aneta. 15178

KOOPMAN,

32 jaar, volkomen vertrouwd met Heeren modevak en kleding-
bedrijf alsmede administratie, sedert jaren zelfstandig inkoop-
er in Holland en sinds 6 weken uitgekomen als 1e. verkoper waar-
nemend bedrijfsleider, zoekt wegens omstandigheden andere
passende betrekking.

Ook genegen nieuwe zaak in te richten. Voorzien van de beste
referent en uit Holland. 15144

Brieven LEO J. VAN DE KAMP, Wilhelminalaan 7.
Telefoon Gondangdia 39, Nieuw Gondangdia Weltevreden.

Examens

Vereeniging Handelsstudie te Semarang.

De examens voor bovengenoemde Vereeniging zullen worden
afgenomen in het gebouw der K. W. S. aan den Vrijmetselaarsweg,
telkenmale ten 5 ure n.m. en wel:

voor het Diploma Boekhouden A op Zaterdag 7 Augustus.
voor het Diploma Boekhouden B op Zaterdag 14 Augustus.

De Gedelegeerde,
A. J. KELLER.
Rijswijkstraat 14.

15191

GEVRAAGD:

een ervaren werktuigkundige,
bekend met motoren, metaalbewer-
kingswerktuigen, ijzer- en koper-
gieterij, terwijl bedrevenheid in
ijzerconstructiewerk tot aanbe-
veling strekt. Indienstreding 1
September a.s. of eerder; salaris
nader overeen te komen.

Brieven met volledige inlichtin-
gen omtrent vroegeren werkkring
en genoten salaris te richten aan
The West Java Engineering Com-
pany Limited, te Buitenzorg. 15158

GEVRAAGD:

Voor het residentiekantoor te Ban-
doeng een ervaren 1e klerk op
f 120.— 's maands behalve duur-
tetoelag. Moet bekend zijn met
compts. bepalingen.

Verzoekschriften vergezeld van
dienststaten te zenden door tus-
schenkomst van betrokken dienst-
chef.

De Resident der Preanger-
Regentschappen,

15192

DE STUERS.

GEVRAAGD:

door gerout. Handelsman vertaling,
correspondentie of administratief
werk voor de avonduren.

Brieven onder No. 15168.

WANTED

by exp. merchant translation work
Dut n-English or visa versa, or
correspondence work, during spare
hours.

Letters to No. 15169 this paper.

Te koop aangeboden:

een nette zoo goed als nieuwe
inboedel, zeer geschikt voor pavil-
joen of klein huis.

Brieven onder nummer 15160
dezer.

TE KOOP:

Een 7 persoons Oldsmobile incl
reserve velg met nieuwe banden.
Zoo goed als nieuw, 3 maanden in
gebruik. Aan ernstige reflectanten
proefrit toegestaan.

Brieven onder No 15182.

Paviljoen te huur

en gedeelte van een huis.

Goenoeng Sari 78.

15163

Gevraagd

door een groote winkelzaak te Weltevreden

goed onderlegd administratief persoon,

Heer of Dame, zelfstandig kunnen optreden, ten einde belast te
worden met de leiding der administratie.

Kantooruren van 8 uur v.m. tot 5 uur n.m.

Brieven onder No. 732 Persbureau Aneta.

15189

Gevraagd

voor een Handelskantoor te Weltevreden

**Dame bekend met lichte administratie
en typewriten.**

Brieven onder No. 638 Persbureau Aneta.

15190

Royal Standard Biograph

PASSAR BAROE

Heden en Morgenavond
Groot Lechaucées

„VOL PEP”

(Het middel tegen alle kwalen)

In 5 lange bedrijven.

In de hoofdrol: **HALE HAMILTON**.

15072

Elite Bioscope

Heden (Donderdag) en morgen (Vrijdag) schitterende film:

Verdeeldheid tusschen Broeders

Een film waarin **FRANK KEENAN** de hoofdrol vervult! Een film,
waarin **FRANK KEENAN** de hoofdperson is, behoort geen verdere
commentaar, dus zeker niet in deze film, waarin **FRANK KEENAN**
speelt in een dubbelrol!!!

Verder wordt gegeven een extra film en serie 17 (de voorlaatste
serie) van:

De Leeuwenklauwen

De prachtige seriefilm met **MARY KALCAMP** te midden der schitte-
rende Afrikaansche natuur, steeds blootgesteld aan de aanvallen van
wilde dieren!!!

Zaterdag a.s. **EMILE ZOLA'S MEESTERWERK: TRAVAIL!!!**

Gewone prijzen!!!

15185

Batavia Buitenzorg Wedloop Societeit.

WEDRENNEN

op Zaterdag 28, Zondag 29 en Maandag 30 Augustus 1920

op het raceterrein Koningsplein, Weltevreden.
Aanvang 8 uur 's ochtends.

De ledentribune is toegankelijk afsluitend voor leden der
B.B.W.S. met hun gezin en geïntroduceerden.

Aanvragen om lidmaatschap zijn in te dienen tot uiterlijk 14
Augustus a.s. met vermelding van naam, beroep en adres aan den

Secretaris-Treasurier der B.B.W.S.,

J. K. J. LANGE.

Kantoor Raceterrein, Weltevreden.

(5—10 Augustus uitstellig).

15154

ONTVANGEN:

nieuwen aanvoer van de
laatste modellen van:

CINEMATOGRAFISCHE

toestellen en bijbehorende onderdelen.

ASTER MOTOREN en **DYNAMO'S.**

PATHE CINEMA

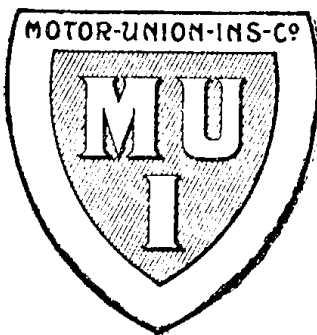
Anciens Etablissements „PATHE FRERES”

Concessionnaire **LEON SCHWARTZ,**

Rijswijkstraat 24, Weltevreden.

15193

Telefoon 650 Batavia.

Motor Union Insurance Co. Ltd.
(Autoverzekering)

AGENTS: **ROSS TAYLOR & CO**

438a Do

Telefoon 650 Batavia.

Te koop gevraagd:
klein Carambole-Biljart

Brieven onder motio „biljart“ aan Persbureau Aneta 15181

Te koop:
Een goede, oude Cello (3/4)

voor f 200,— inclusief kist en fondraal.
Te bevragen bij:
15165 K. G. C. JANSSEN, Nieuwelaan Meester-Cassella.

Wegens aanschaffing kleineren wagen
TE KOOP

een in zeer goeden staat verkeerende 6 zits Berlet Auto voorzien van complete Blériot electr. lichtinstallatie, bekleeft met echt leder.
Te bevragen: Telefoon Wl. 3903 of Gond. 132. 15189

Ruime kantooriekalen
TE HUUR:

Koloniale Automobiel Maatij.
Noordwijk, Weltevreden. 15149

Westmaas & De Pagter
ARCHITECTEN en AANNEMERS
Kramat 169 — Weltevreden, telefoon Weltevreden no 618.
Belasten zich met het maken van ontwerpen, bestekken, begrotingen, de uitvoering in aanneming van bouwwerken en het toezicht op den bouw. 14446 Do

Firma Van der Veen
NOORDWIJK 22, — WELTEVREDEN.
Ruime Keuze in:
Voilestoffen
Meisjes-jurken
Auto stofjassen
Damesstasch m.
125a MDo

Een Noodlottig Incident Zaaid Ontzettende Misstanden
Het is daarom ieders plicht zich tegen ongevallen te verzekeren bij
ENIZOM

Een Noodzakelijk Iets Zeggen Onbekrompen Menschen
Hoofdkantoor Weltevreden telefoon 2654 Bijkantoren: Semarang, Soerabaja, Medan
BESTUUR: K. A. B. Bosscha, *President Comitee*
R. H. Carpentier Alting, John Peet & Co., W. P. Klasman, *Comitee*
A. A. Peereboom Voller, J. H. Vreedenburgh, *Directeuren*
Mr. P. R. Hoorweg, *Rechtskundig Adviseur*
Dr. P. W. VAN REES, *Geneeskundig Adviseur*.
228a DiDo

BECKER & Co.

BROCKWAY

VRACHTAUTO'S

Soerabaja - Semarang - Weltevreden - Bandoeng - Medan.

189a MDo

Een keurige collectie
Lederen Portemonnaies
w.o. diverse modellen, Sportmodel, speciaal voor Muntbiljetjes.
Zak Portefeulles, Pennemessen, Carborundumsteen, Zijden dassen, Das Safety-pins, Patert Sleutelingen, Paardmoeren Jas en Vestknopen, Jasstiften, Kraagknopen, Boordenknopen, Sokophouders, Brakellessen, Pyamas, Saphir voor Pyamas, Autopedden, Witte katoenen handschoenen.
ONDERLING-BELANG
Bandoeng. 15125

Mondwater Odontal
Het nieuwste, aangenaamste en meest antiseptische
Mondwater
Prijs per flacon f 1.25 Wederverkopers ruim rabat.
Geïmporteerd door
RATHKAMP & Co.,
Batavia, Soerabaja, Medan, Bandoeng, Djokja. 89a Do

Motoren, Philipslampen, Dynamo's
STEEDS VOORRADIG
HEEMAF
LICHT EN KRACHTINSTALLATIES.
Alleen-vertegenwoordiging voor Ned. Indië van de Nederlandsche Kabelfabriek te Delft. 436a DiDo

A. KOSTER Jr. & Co.,
WELTEVREDEN.
Duitsche potlooden, fab. Faber f 1.60 per dozijn.
Copieerpotlooden, „Kamas“ f 1.60
Blauwe potlooden f 1.90, f 2.— en f 2.50
Carter's inkt, zwart, rood en violet copieerend
zeer lage prijzen.
Rubber datumstempels, per stuk f 1.25
Passerdoezen, Driehoek, Conté, Pastekrijt, enz.
Gelineerd en ongelineerd folio-papier.
Schrijfmachine-inkte, Carboapapier. 295a Do

Gg. Ps.-Baroe 47, Tel. No. 895.

PORTLAND CEMENT

220a Do

Internationale Crediet- en Handelsvereniging „ROTTERDAM“.

Insulinde Boterolie

is uitmuntend voor Keukengebruik.

Neemt Proef!

ENGROS BIJ:

182a Do no 1

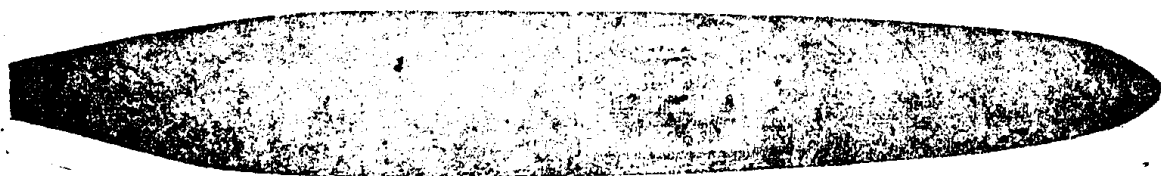
S. L. VAN NIEROP & Co's Handelmaatschappij.

WACHT U voor namaak !!!

„WASCANA”

Het opperhoofd der Sigaren

Hoogfijn aroma

kan door geen ander merk geïmitaard worden.

Prima afwerking

ALOM VERKRIJGBAAR

Eenige Importeurs:

HAGEMEIJER & Co.,

Batavia,

Samarang,

Soerabaja.

486 Do

Chef-Boekhouder.

Bij een groote handelsinstelling in een der hoofdsteden van Java wordt gevraagd een Chef-Boekhouder.

Alleen zij, die voorzien zijn van prima getuigschriften, kunnen in aanmerking komen.

Brieven te richten aan het Bureau van dit Blad No. 15155.

Assistent-Boekhouder

voor directe indiensttreding gevraagd door groote IMPORTFIRMA.

Sollicitaties met afschrift van getuigschriften onder No. 15148.

Geroutineerd Magazijnmeester

gevraagd voor groote AUTOZAAK te Weltevreden. Spoedige indiensttreding gewenscht.

Brieven onder No. 15153 dezer.

GEVRAAGD:
Flinke Verkoopster,
Schoenen Magazijn **AU CHAT NOIR**, Rijswijkstraat No. 14.
15161

GEVRAAGD:
Een Boekhouder.
aanvangssalaris f 400.—.
Onnoodig zich aan te melden zonder goede referentiën.
Brieven No. 15183 bureau dezer.

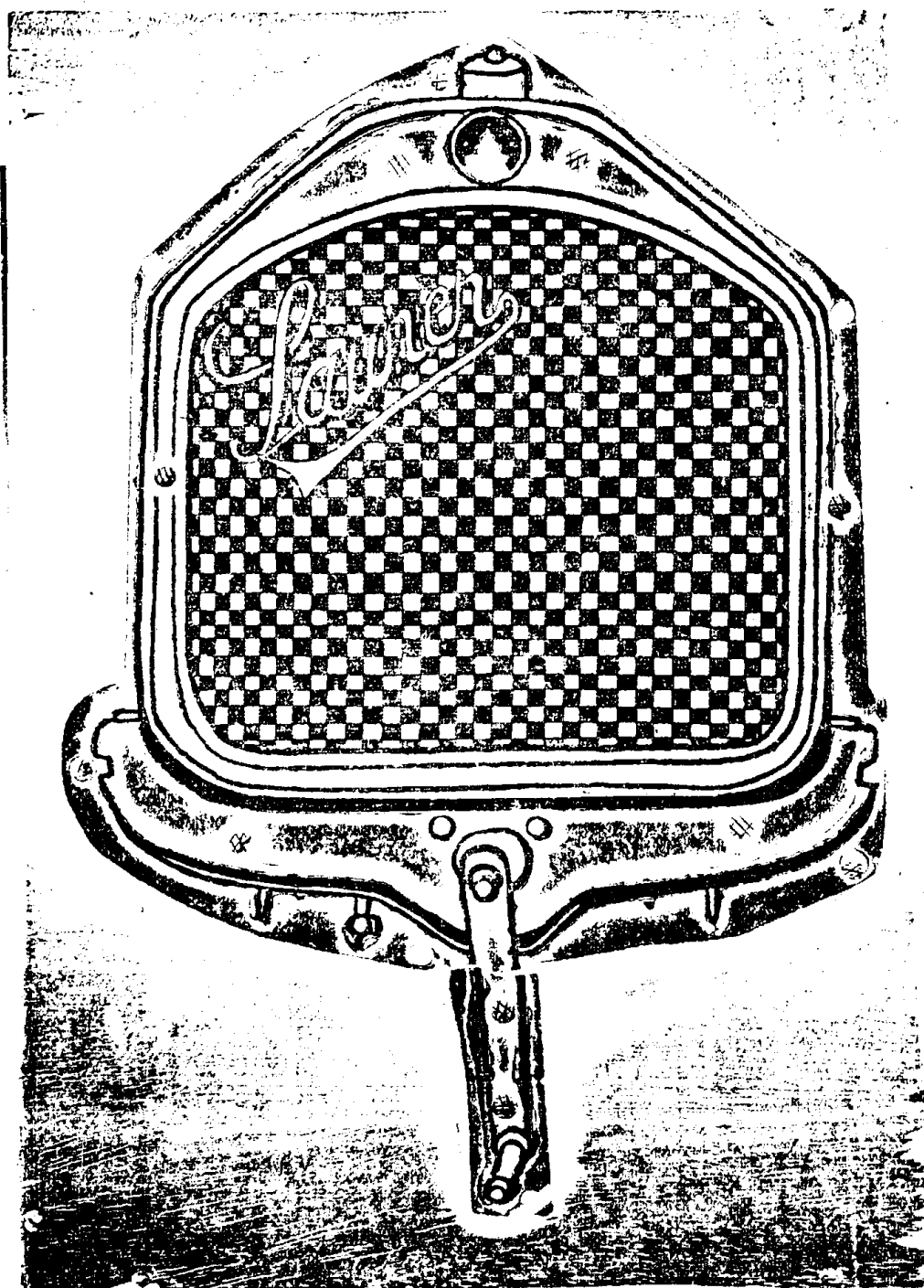
GEVRAAGD:
Voor een prauw- en voor een be-
varen persoon, administratief on-
derdicht.
Sollicitaties onder overlegging van
afschrift getuigschriften aan het
bureau van dit blad onder No. 15188.

TE KOOP:
Fiat type 2, in uitstekende con-
ditie. Tijklinie 36, Tel. 1070 Weltevreden.
15163

TE KOOP:
Staatsbladen Eendewijns en Van
Soest 1816 1912 en officiële editie
1912 t/m 1915 en Albrecht's klapper
1816 1901 tegen elk aannemelijk
bod franco station Djokja
Brieven onder No. 14969 aan het
Nieuws van den Dag voor N.I.

LINDETEVES-STOKVIS.

Alleen-vertegenwoordigers voor Ned.-Indië

DE BEROEMDE SAURER OORLOGS VRACHTAUTO

GROOTE VOORRADEN ZEILENDE

274 Do

Technisch Bureau

Verhoop v.h. Lidgerwood

BATAVIA.

Hebben in voorraad:

484 dag

Staafijzer

Plaatijzer

Draadnagels

Moeren, Bouten, Klinknagels.

Sigaren Magazijn 't Moortje

SLUISBRUG.

Telefoon 594 Weltevreden.

Steeds voorhanden:

diverse merken Sigaren van de Firma

J. C. VAN DEN DUNGEN,

DEN HAAG,

van 12½ tot 20 ct. per stuk, verpakt in kistjes van 50 stuks.

„ 20 „ 35 ct. „ „ „ „ „ 25 stuks

Op geen rooktafel mogen de SLUISBRUGJES,
à f 6.25 per 50 stuks, van de Firma J. C. VAN DEN DUNGEN, Den Haag
ontbreken. 402a MDo

De Pianola-Piano.

De Aeolian Co. Ltd.

Beide namen, onafscheidbaar verbonden,
waarborgen superieur fabrikaat,

De Pianola-Piano

kennmerkt zich door hare bijzonder eenvoudige constructie, gepaard met ingenieuze patenten, waardoor zij zich bovenal leent tot het geven van individueel spel.

Laat ons de Pianola-Piano voor U demonstreeren, of vraagt prijscourant. 261a Io

BEKKER-LEFEBRE,

Koningsplein N. 22

Weltevreden

Telefoon Wl. 553

„SAVOY”-HOTEL

Telefoon No 3495 Weltevreden.

Aan Electrische Tram, Goenoeng Sahari, naast Dept. v. Oorlog IX afd

Perceel Tatan-Njonja No. 1.

10 minuten gaans van het Station Weltevreden (Koningsplein) en

Kemajoran. Geheel Electr. verlicht. Ruim voor- en -achteraf.

AUFO aan het HOTEL verbonden 416a Do

N.V. Metaalwarenfabriek „Bandoeng”

Telefoons 100 en 804

Naripan 27.

ALLE VOORDEELEN

GEEN NADEELEN.

CHRISTOPH MOTOREN

Geen voorwarmen

Geen gloeikop

Geen magneet onder de run

Geen luchtdrukvalven

Geen luchtpomp

Geen kwartier noodig voor aanzetten.

VIERTACT MOTOR.

Loopen direct aan op Benzine en Magneet, worden na 5 minuten omgeschakeld op ruwolte volgens semi Diesel.

PRIJZEN LAAG!

186aMDo

Gemeenteraad van Batavia.

Vergadering op Maandag, 9 Augustus a.s., des avonds ten half zeven uur precies in de Raadszaal ter Gemeentesecretarie, Koningsplein Zuid No. 9.

Agenda:

- Punt 1. Goedkeuring van de notulen der vergaderingen van 14 en 28 Juni 1920.
- Punt 2. Voorstel tot vaststelling eener voorlopige rooilijn voor een gedeelte van den weg „Molenvliet West“ (Gemeenteblad 1920 No. 369).
- Punt 3. Voorstel tot vaststelling van het hoofd wegen- en rooilijnplan voor het gemeentebestuur „Petodjo“ en de naaste omgeving daarvan (Gemeenteblad 1920, No. 380).
- Punt 4. Voorstel tot gedeeltelijke inwilliging van het verzoek van den Heer F. Ch. Bopp, om dispensatie voor de overschrijding van de voor de Stads-buitengracht, de Utrechtsche straat en Gang Kamp-pung Miskin geldende rooilijnen (Gemeenteblad 1920, No. 374).
- Punt 5. Voorstel om afwijzend te beschikken op het verzoek van den Heer Sech Abdulloh Basjaib om dispensatie voor de overschrijding van de voor den weg Patekoan vastgestelde rooilijn (Gemeenteblad 1920, No. 393).
- Punt 6. Voorstel tot nadere inwilliging van het verzoek van den Heer Sech Aed bin Mari bin Talib om dispensatie voor de overschrijding van de voor den verbodingsweg tusschen de Barendrechtlaan en Sawah Besar geldende rooilijn (Gemeenteblad 1920, No. 395).
- Punt 7. Voorstel om afwijzend te beschikken op het verzoek van den Heer Lie Sien Tjoen inzake de hem opgezegde huur van een stuk gemeenteground, gelegen aan de Assemkade (Gemeenteblad 1920, No. 370).
- Punt 8. Voorstel tot het verhuren van een stuk Gemeenteground, gelegen aan de Bacherachtgracht te Pekodjan, aan den Heer Roebaja Tulap (Gemeenteblad 1920, No. 377).
- Punt 9. Voorstel tot het verhuren van een stuk Gemeenteground, gelegen te Pekodjan, aan den Heer Sech Awab Ambarak (Gemeenteblad 1920, No. 385).
- Punt 10. Voorstel tot uitgifte van enkele tot het land „Monteng“ behoorende perceelen (Gemeenteblad 1920, No. 396).
- Punt 11. Voorstel in zake het verzoek van de Zuid Sumatra Landbouw- en Nijverheidsvereeniging om erfacht van een terrein te Tamansari (Gemeenteblad 1920, No. 402).
- Punt 12. Voorstel tot het aanvragen in eigendom van enkele perceelen Gouvernementsgrond (Gemeenteblad 1920, No. 398).
- Punt 13. Voorstel betreffende de aanvraag in eigendom door de Internationale Credit en Handelsvereeniging „Rotterdam“ van een stuk Gouvernementsgrond, gelegen in de Wijk Kamp-pung Moeka (Gemeenteblad 1920, No. 394).
- Punt 14. Voorstel tot inwilliging van het verzoek van het Hoofd van den Post-, Telegraaf- en Telefoon dienst om vergunning voor het leggen van telefoonkabels langs de op het land „Monteng“ aangelegde wegen (Gemeenteblad 1920, No. 364).
- Punt 15. Voorstel tot handhaving van de afwijzende beschikking van den Burgemeester van Batavia van 12 Mei 1920, No. 583, op het verzoek van den Heer Tan Kioe Sar, q. q. Chen Jen Liong, om vergunning voor den bouw eener limonade-fabriek (Gemeenteblad 1920, No. 381).
- Punt 16. Voorstel inzake het tot de Regeering gericht verzoek van den Kerkeraad der Evangelische Gemeente te Batavia om afstand van een gedeelte van het Koningsplein voor den bouw van een kerk (Gemeenteblad 1920, No. 385).
- Punt 17. Voorstel tot afwijzende beschikking op het verzoek van het N. I. A. bureau van Van Kleef en Van Beek, namens het Bestuur der Batavia-sche Vincentiusvereeniging om restitutie van de voor den bouw van een Roomsche Katholieke

Kerk betaalde rooigelden (Gemeenteblad 1920, No. 388).

Punt 18. Voorstel tot voorwaardelijke inwilliging van het verzoek van het N. I. A. bureau van Van Kleef en Van Beek, q. q. de firma G. Koff & Co., om vergunning tot het bebouwen van het aan den weg „Kramat“ gelegen perceel, verpandingsnummer 5767 (Gemeenteblad 1920, No. 387).

Punt 19. Voorstel tot vaststelling van Kohier No. 3 van het Vergunningsrecht over „1920-1921“ (Gemeenteblad 1920, No. 385).

Punt 20. Voorstel tot vaststelling van de Kohieren Nos. 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59 en 60 en Suppletor Kohier No. 6 der Gemeentelijke Inkomstenbelasting „1919“ en de Kohieren Nos. 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21 en 22 van de Gemeentelijke Inkomstenbelasting „1920“ (Gemeenteblad 1920, No. 403).

Punt 21. Voorstel tot wijziging der begroting van Uitgaven en Ontvangsten voor het dienstjaar 1920 (Gemeenteblad 1920, No. 372).

Punt 22. Voorstel tot uitbreiding der formatie van het personeel bij den Dienst der Waterleidingen (Gemeenteblad 1920, No. 378).

Punt 23. Voorstel tot uitbreiding van het personeel bij den dienst der belastingen met een Commissie en tot benoeming als zoodanig van den Heer J. Z. van Rookhijzen (Gemeenteblad 1920, No. 391).

Punt 24. Voorstel tot splitsing van de betrekking van Controleur der Verordeningen (Gemeenteblad 1920, No. 392).

Punt 25. Voorstel tot inwilliging van het verzoek van den Heer A. W. A. Jacometti, om vrijen overtocht enz. voor zijn stiefkinderen (Gemeenteblad 1920, No. 375).

Punt 26. Voorstel tot het verlenen van eervol ontslag aan den Opzichter der Waterleidingen W. P. Gieve (Gemeenteblad 1920, No. 379).

Punt 27. Voorstel tot het verlenen van binnenlandsch verlof wegens langdurigen dienst aan den Opziener der Plantsoenen Mas Djibjardja (Gemeenteblad 1920, No. 384).

Punt 28. Voorstel tot benoeming van den Heer P. A. Doeve tot Adjunct-Administrateur bij den dienst van Grond- en Woningzaken (Gemeenteblad 1920, No. 383).

Punt 29. Voorstel tot benoeming van den Heer E. A. Velt tot Hoofdcassier ter Gemeentesecretarie (Gemeenteblad 1920, No. 382).

Punt 30. Voorstel tot benoeming van een drietal leden in de Europeesche Schoolcommissie (Gemeenteblad 1920, No. 397).

Punt 31. Voorstel tot den bouw van winkels c. a. op — en verbetering van het Glodokplein (Gemeenteblad 1920, No. 389).

Punt 32. Voorstel tot toekenning eener toelage aan den ingenieur R. A. Ogilvie voor de waarneming van het secretariaat der Commissie voor Oeubare Werken (Gemeenteblad 1920, No. 404).

Punt 33. Voorstel tot vervanging der ontworpen leuningen van en oprichting van lichtstander op de nieuwe brug over het Molenvliet te Kroekoet (Gemeenteblad 1920, No. 405).

Punt 34. Voorstel tot het doen uitkomen van technisch personeel uit Europa (Gemeenteblad 1920, No. 406).

Punt 35. Voorstel tot benoeming van technische ambtenaren in dienst der Gemeente ter vervulling van bij het Bouw- en Woningtoezicht bestaande vacatures (Gemeenteblad 1920, No. 407).

Punt 36. Voorstel tot aankoop van 4 Ford auto's voor den Dienst van het Bouw- en Woningtoezicht (Gemeenteblad 1920, No. 408).

Punt 37. Voorstel tot overname van den weg „Gang Baroe Gondangdia“ (Gemeenteblad 1920, No. 399).

Punt 38. Voorstel tot ombouw van den weg „Kubon Sirih“ (Gemeenteblad 1920, No. 409).

Punt 39. Voorstel tot het bouwen op de waterleiding van een pompstation te Djatibaroen en een in Gang Section (Gemeenteblad 1920, No. 410).

Punt 40. Nadere voorstellen inzake de overdracht der electriciteitsconcessie (Gemeenteblad 1920, No. 390).

Punt 41. Voorstel tot vaststelling eener Eischenverordening (Gemeenteblad 1920, No. 401).

Punt 42. Visiestukken en mededeelingen.

Besluiten en Benoemingen.

Besluit van den 30sten Juli 1920.

CIVIEL DEPARTEMENT.

Ontslagen:

op verzoek, wegens overgang in particulieren dienst, met ingang van 30 Juli 1920, eervol uit 's Lands dienst: D. F. SCHAAP, ambtenaar der 4de klasse bij den dienst der In- en Uitvoerrechten en Accijnzen.

Besluiten van den 31sten Juli 1920.

Verleend:

wegens zevenjarigen dienst negen maanden verlof naar Europa aan den hoofdcassier van politie te Soerabaja: M. F. F. BELTGENS, met bepaling, dat hij zijne betrekking zal nederleggen op 13 Augustus 1920.

Ontheven:

op verzoek, met ingang van 31 Juli 1920, eervol van zijne terbeschikkingstelling van den Hoofdinspecteur, Hoofd van den dienst der Opiumregie: H. J. FRANSSEN, gepensionneerd onderluitenant der Infanterie.

Benoemd:

bij den dienst van het Boschwezen tot inspecteur: J. J. DULFJES, thans tijdelijk belast met de waarneming dier betrekking; tot referendaris bij het Departement van Justitie: Mr. A. SIKKEL, thans ambtenaar ter beschikking van den Directeur van Justitie. [P. F.]

bij de Algemeene Rekenkamer met ingang van 3 Augustus 1920 tot referendaris: A. W. BATTEN; J. W. ISAACS en M. W. DROGNAT DOEVE, allen thans hoofdcassiers;

tot tijdelijk: hoofdcassies op het residentiekantoor te Pasoeroean: J. C. VAN KEMPEN, thans 1ste commissie op gewestelijk kantoor te Soerabaja; afdeelingsscretaris op het assistent-residentiekantoor te Pekalongan: E. V. CLIGNETTI, thans 1ste commissie op het assistent-residentiekantoor te Tasikmalaja;

bij de Laboratoria voor materiaalonderzoek bij het Departement der Burgerlijke Opnbare Werken tot scheikundige: R. VAN DER GROEN, thans assistent-scheikundige bij genoemd Laboratoria; tot eerste commissie bij de Weeskamer te Batavia: G. MULDER, thans commissie op het residentiekantoor te Palembang.

Benoemd:

tot vervangend secretaris der immigratiecommissie te Batavia: J. J. WIGGENRAAD, thans belast met de waarneming der tijdelijke betrekking van vervangend secretaris der immigratiecommissie aldaar;

in de commissie tot voorbereiding van de aanwijzing in 1920 van surmuraais voor de te Leiden gevestigde opleidingschool voor den Indischen Post-, Telegraaf- en Telefoon dienst tot lid, tevens voorzitter: M. G. HOEKSTRA, hoofdamtenaar ter beschikking van den Directeur van Onderwijs en Eeredienst; lid: J. G. VAN DUJK, hoofd van het dienstvak „Telefonie“ bij den Post-Telegraaf- en Telefoon dienst; lid: J. A. D. G. CORRELJE, directeur voor het onderwijs bij genoemden dienst, met bepaling, dat hij tevens als secretaris der commissie optreedt.

Verleend:

wegens ziekte één jaar verlof naar Europa aan den vervangend secretaris der immigratiecommissie te Batavia: J. J. WIGGENRAAD, met bepaling, dat hij zijne betrekking zal nederleggen op een nader door den Directeur van Justitie te bepalen tijdstip.

Belast:

tijdelijk met de waarneming der betrekking van inspecteur bij den dienst van het Boschwezen: C. R. S. RITSEMA VAN ECK, thans houthvester bij genoemden dienst;

bij de Nederlandsch-Indische Artsenschool te Soerabaja gedurende het schooljaar 1920-1921 met het geven van vijf lessen 's weels in de chirurgie: Dr. R. LESK, wd. directeur der Centrale Burgerlijke Ziekeninrichting aldaar.

Gesteld:

ter beschikking van het Bestuur der Staatsspoor- en Tramwegen: J. K. HELDER, ambtenaar van buitenlandsch verlof teruggekeerd, laatstelijk administrateur bij het Departement van Binnenlandsch-Bestuur;

ter beschikking van het Bestuur der Staatsspoor- en Tramwegen: H. D. VISKEER, ambtenaar der 1ste klasse (Controleur) bij den dienst der In- en Uitvoerrechten en Accijnzen;

ter beschikking van den Hoofdinspecteur der In- en Uitvoerrechten en Accijnzen, teneinde met werkzaamheden op diens kantoor te worden belast: J. A. WOUTERS, ambtenaar terugverwachtd van buitenlandsch verlof, laatstelijk commissie ter controle bij den dienst der In- en Uitvoerrechten en Accijnzen, met bepaling, dat deze terbeschikkingstelling wordt geacht te zijn ingegaan op 30 Juli 1920.

Besluiten van den 3den Augustus 1920.

Gesteld:

gerekend van 31 Juli 1920, tijdelijk ter beschikking van den Directeur van Gouvernementsbedrijven, teneinde te worden belast met de regeling nopens de verdeling van Landsbrandhout aan de onderscheiden Spoor- en Trambedrijven op Java en Madoera, G. VAN ENST, op verzoek, eervol uit Harer Majesteits militairen dienst ontslagen majoor der Infanterie.

Verleend:

gerekend van 28 Juli 1920, een binnenlandsch verlof voor den tijd van één maand, geheel buiten bezwaar van den Lande aan M. Juffrouw C. H. DE VOGEL, wd. bibliothecaresse tevens klerke bij het Geneeskundig Laboratorium te Weltevreden.

Ontslagen:

bij de Commissie, welke met het oog op de mogelijke invoering van een officieele controle op de voedingsmiddelen hier te lande, zal hebben aan te geven aan welke eischen de verschillende

voedingsmiddelen in Ned.-Indië behooren te voldoen en volgens welke methoden deze behooren te worden onderzocht en gecontroleerd, wegens vertrek, eervol als lid tevens voorzitter, H. B. C. GIEBEN, inspecteur-pharmaceut van den Burgerlijken Geneeskundigen Dienst;

op verzoek, eervol, als lid, F. L. C. WEEHUIZEN, wd. niet geneeskundig leeraar bij de school tot opleiding van Indische artsen te Weltevreden; beiden onder dankbetuiging voor de door hen als zoodanig bewezen diensten.

Benoemd:

in de bovengenoemde commissie tot voorzitter, Dr. A. WUNDERLICH, wd. inspecteur-pharmaceut van den B. G. D., thans lid dier commissie; tot leden: Dr. B. C. P. JANSSEN, wd. Afdeelingshoofd van het Geneeskundig Laboratorium te Weltevreden en Dr. J. SMIT, technisch bacterioloog bij het Geneeskundig Laboratorium te Weltevreden;

tot onderwijzer der 1ste klasse bij het openbaar Europeesch lager onderwijs: A. J. SWANBORN, thans belast met de waarneming van die betrekking.

Ingetrokken:

op verzoek, het besluit, waarbij aan den tijdelijk hoofdanalyst bij het Analyse-laboratorium van de afdeling Nijverheid van het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel, M. VAN DER SLIK, wegens zevenjarigen dienst, negen maanden verlof naar Europa is verleend.

Benoemd:

tot lid der Commissie tot overweging van een Indisch bezoldigingsstelsel: A. E. TUIBENS te Weltevreden, E. Th. HARKINK te Weltevreden, W. MARCUS te Semarang, allen vertegenwoordigers van het Verbond van Vereenigingen van Landsdienaren; en A. B. TEN BERGE te Buitenzorg, voorzitter van den Katholieken Onderwijzersbond.

Ontslagen:

op verzoek, wegens volbrachten diensttijd, met ingang van 5 Augustus 1920, eervol uit 's Lands dienst D. RADERSMA, assistent-resident van Poerbalingga.

Belast:

met de waarneming der betrekking van griffier van den Raad van Justitie te Makassar, Mr. J. W. SLOOT, thans ambtenaar ter beschikking van den voorzitter van de landraden te Makassar e.a.; bij het parket van den Procureur Generaal bij het Hoog-Gerechtschhof met de waarneming der tijdelijke betrekking van onderhoofd van den algemeenen rechechtedienst, H. L. STENNEKES, thans tijdelijk gesteld ter beschikking van den Procureur Generaal.

Bij den Dienst der Staatsspoor- en Tramwegen Door het Bestuur.

Ontslagen:

op verzoek wegens overgang in particulieren dienst met ingang van den laatsten Juni 1920 eervol uit 's Lands dienst de ploegbaas R. L. ABELS;

op verzoek eervol uit zijne betrekking de tijdelijke commissie A. Ch. KEPPEL, met bepaling, dat het ontslag gerekend wordt op den 15den Juli 1920 te zijn ingegaan;

op verzoek met ingang van den 3den Augustus 1920 eervol uit 's Lands dienst de commissie Mevr. C. H. TIMMERMAN geb. DENKELAAR.

Benoemd:

tot opzichter 1ste klasse L. R. KERCKHOVEN, thans opzichter 2de klasse;

tot commissie J. B. WENTRE, thans op maandgeld werkzaam;

tot opzichter 2de klasse, J. G. PELUPESSIJ, thans op maandgeld werkzaam;

tot opzichter Weg en Werken bij de Staatstramwegen, G. BROUWER, ambtenaar op wachtgeld, laatstelijk die betrekking bleek hebbende.

Bepaald:

dat de benoemde opzichter 1ste klasse, L. R. KERCKHOVEN, bij den Dienst van Weg en Werken geplaatst blijft;

dat de benoemde commissie, J. B. WENTRE, bij den Dienst van Traktie en Materieel geplaatst blijft.

Geplaatst:

bij den dienst van Weg en Werken de benoemde opzichter 2de klasse, J. G. PELUPESSIJ;

bij den Dienst van Eenvoudige Lijnen (tramwegen en autobusdiensten) de benoemde opzichter Weg en Werken bij de Staatstramwegen, G. BROUWER.

Door den Hoofdinspecteur, Hoofd van den Weeskamerdienst:

Belast:

met de waarneming der tijdelijke betrekking van derde Commissie bij de Wees- en Boedelkamer te Soerabaja, M. Juffrouw R. E. DE RUIJTER, thans tijdelijk klerke bij het College.

MILITAIR DEPARTEMENT.

Bevorderd:

bij het Wapen der Infanterie tot kapitein, de eerste luitenants, P. C. J. SCHEFFELAAR en F. C. A. SCHULTE.

FEUILLETON.

Bladzijden uit de Memoires van den Hertog de Sally.

Naar het Engelsch

van

S. WEYMAN.

(15.)

„Dit is een buitengewone eer, Monsieur de Rosny!“ zei ze, mij verachtelijk aanzien-
de. „Ik kom ook met een buitengewone bood-
schap, madame!“ zei ik, zoo ernstig als ik kon.

„Lieve hemel!“ riep ze op spottenden toon uit; „ik had wel nieuwe linten mogen aandoen!“

„Van den Koning, madame!“ ging ik voort, zoo kalm mogelijk blijvend, „om u te vragen, hoe ge in 't bezit zijt gekomen van zijn sleutel!“

„Zie lachte luid. „Goeie, onnoozele Koning“, zei ze, „om naar den bekenden weg te vragen.“

„Er is hem niets bekend, madame“, antwoordde ik streng.

„Wat?“ riep zij uit met voorgewende verbazing, „hij gaf hem mij toch zelf!“

„Dat deed hij niet, madame.“

„Jawel, mijnheer!“ herhaalde ze, opstui-
vend. „Als hij 't niet deed, bewijs dat dan, — bewijs 't!“ En, tusschen twee haakjes, ging ze voort, zachter sprekend en weer

vervallende in haar toon van nijdigen spot, „hoe gaat 't met die dierbare koningin? Ik hoorde, dat ze gisteren ziek was en den Koning den heelen dag bij zich hield. Wat ongelukkig treft dat, juist nu.“ En haar oogen tintelden van boosaardig genoegen.

„Madame“, zei ik, „mag ik rondtut met u

praten?“

„Ik wist niet, dat u anders praten kon“, antwoordde zij snel. „Zijfs zijn vrienden konden Monsieur de Rosny nooit geestig noemen: enkel een vrijmoedig, om niet te zeggen: ruw man, die onzen Koning wel eens goede diensten bewezen heeft in moeilijke tijden, maar die nu —“

„Een beetje veelleischend en overbodig wordt.“

Nu zag ik, dat 't oorlog op leven en dood was tusschen ons; en ik vroeg, of zij de vijandschap van de koningin niet vreesde, dat zij zoo durfde pronken met 's Konings gunsten.

„Niet meer dan ik u vrees“, zei ze brutaal.

„Maar als de Koning wordt teleurgesteld in zijn verwachtingen?“

„Dan zult gij daarvoor moeten boeten — niet ik“, antwoordde ze langzaam, terwijl ze mij glimlachend aankeek. „Bovendien, mijnheer, werd mijn kind dood geboren en dat heeft hem niet bovenmate bedroefd.“

„Tóch geloof ik, madame, dat ge gevaarlijk spel speelt.“

„Door te houden, wat de Koning mij gegeven heeft?“ vroeg ze, de wenkbrauwen optrekkende.

„Nee, door te houden, wat de Koning u niet gegeven heeft!“ antwoordde ik driftig.

„En wat wilt ge daarbij?“

„Welnu“, zei ze met schitterende oogen, terwijl een bloe haar gelaat kleurde, „als ge 't dan weten wilt, zal ik 't u zeggen. Tan eerste, 't genoeg, u daar verlegen, verschopt, gesmaad te zien staan, mijn bonplaisir afwachtdend. Dat win ik er bij, al noemt gij dat misschien een kleinzielig genoegen. Verder win ik er bij, dat gij in

ongenade valt, monsieur de Rosny; ik breng die vrouw een pijnlijke steek toe; en wat Zijne Majesteit betreft, hij heeft dit soepje zelf gekookt en moet 't nu maar opeten ook.“

„Pas op, madame!“ riep ik uit, kokend van verontwaardiging over zooveel schaamteloze valsheid. „Ge speelt een gevaarlijk spel, ik waarschuw u!“

„En welk spel hebt gij dan gespeeld?“ antwoordde ze plotseling, eveneens in woede ontstoken. „Wie maakte, dat de Koning de trouw- en lofte verbrak, die hij mij gedaan had? Wie was 't, die mij belette Koningin van Frankrijk te worden? Wie bracht in vliegende haast het huwelijk met die koopvrouw tot stand, zoodat de Koning getrouwd was, voor hij 't zelf goed wist? Wie was het — maar genoeg, genoeg!“ gilte ze uit, zichzelf met een gebaar van woede in de rede vallende. „Gij hebt mij te gronde gericht, gij en uw Koningin, met u beiden, ik zal u te gronde richten!“

„Integendeel, madame!“ antwoordde ik, mij zelf nogmaals geweld aandoende om kalm te blijven en tot haar sprekende met al de gestrengheid, die een gerechtvaardigde toorn mij ingaf. „Ik heb u niet te gronde gericht. Maar als ge mij de zaak niet vertelt, waarvoor ik hier gekomen ben, — dan zal ik geen genade met u hebben!“

„Zie lachte luid. „O, gij onnoozele bloed!“ zei ze. „En dat noemt zich een staatsman! Snap je niet, dat je zelf machteloos en in ongenade bent, als ik 't je niet zeg en je mij dan geen kwaad meer doen kunt? Het vertellen? Terwijl ik jullie allemaal in mijn macht heb — jou, de koningin en den Koning! Nee, voor geen millioen, monsieur de Rosny!“

„Is dat uw laatste woord, madame?“ zei ik, bijna stikkend van woede. Het was lang geleden, dat iemand mij zóó had durven trotseeren.

„Ja“, zei ze, „mijn laatste. „Of neen, wacht even; ik zal je niet met leeg handen laten weggaan.“ Ze stak haar arm onder 't kussen en trok er, na eenig zoeken, een klein pakje onderuit, dat ze me toestak. „Pak aan“, zei ze, met een hoorlach, „'t heeft zijn dienst gedaan. Ik geef u wat de Koning mij gaf.“

Ik zag, dat 't de verloren sleutel was, slipte mijn woede in en nam 't pakje aan; en daar ik begreep, dat ik hier nu verder niets te maken had, en mij alleen zou blootstellen aan nog meer beleedigingen, draaide ik me om, en zonder haar goeden dag te zeggen, wierp ik de deur open en stapte naar buiten. Ik hoorde, hoe ze zich met een schrillen lach op 't kussen liet vallen. Maar ik gaf niet verder acht op haar en stoorde me nog minder aan de spottende blikken, waarop haar bedienden mij tracteerden, toen ik het huis uit ging. Ik sprong in 't zadel en galoppeerde weg, gevolgd door Maignan, die nu, tot mijn verwondering, een onhandigen gelukwensch uitbracht. Ik keek hem verbaasd aan, en vroeg hem, met een vloek, wat hij bedoelde.

„Ge hebt den sleutel“, zei hij bedeesd, naar 't pakje wijzende, dat ik in mijn hand hield.

„En wat zou dat?“ riep ik, de gelegenheid aangrijpend om op iemand mijn woede te koelen. „Om dat papiertje geef ik niets, maar om de manier, waarop ze 't kreeg, idioot! Jij mag 't papier hebben, als je mij zegt, hoe Madame 't beet heeft gekregen.“

(Wordt vervolgd).

Om den hoek.

Zij: „Mannen zijn zóó vervelend. Ik zou omvallen van verbazing als een hunner me eens iets zei dat ik niet reeds eerder gehoord heb.”

Hij: „Wat een schok zou je dan krijgen als iemand je een huwelijksaanzoek deed.”

ADVERTENTIËN

N. V. Ed. FRANZEN & Co.

Koningsplein Oost 4.
Directeur: R. L. BRANTZ
Tel. Wl. 270. Tel. Huis 1584.

Toko Vendutie

Vrijdag 6 Augustus 1920
in ons Lokaal
Koningsplein Oost 4.

Op deze vendutie zal worden verkocht een groote partij diverse Koopmansgoederen o.a. speelgoed, schoenen, kramertjen, verf, grammofoons, etc. etc. 15119

Openbare Verkoop

ten overstaan en in het lokaal van het Vendukantoor te Indramajoe op Zaterdag 28 Augustus 1920 des voormiddags 10 uur van de navolgende eigendomsperceelen, alle staande ten name van TAN SOKI HOK te Indramajoe en gelegen in de desz. Karanganyar, district en bestuursafdeeling Indramajoe, residentie Cheribon:

1. perceel verpondingsnummer 357, kadastraal nummer 2866 Sectie A afd. Indramajoe;
2. perceel verpondingsnummer 713, kadastraal nummer 2739 Sectie A afd. Indramajoe, groot 120 M²;
3. perceel verpondingsnummer 185, kadastraal nummer 2190 Sectie A afd. Indramajoe, groot 157 M²;
4. perceel verpondingsnummer 463, kadastraal nummer 2191 Sectie A afd. Indramajoe;
5. perceel verpondingsnummer 172, kadastraal nummer 1668 Sectie A afd. Indramajoe groot 243 M²;
6. perceel verpondingsnummer 35, kadastraal nummer 1671 Sectie A afd. Indramajoe, groot 254 M².

De perceelen worden verkocht vrij van hypotheek en met alles wat daarop gebouwd en daaraan aard- en nagelast is.

Op de perceelen 1-4 staan twee pakhuizen, geheel opgetrokken van gegold daktijzer.

Op perceel 5 staat een woonhuis met bijgebouwen; op perceel 6 eveneens een woonhuis met bijgebouwen.

Inlichtingen te verkrijgen te Indramajoe bij de H. M. RUPÉ & COLLEBRANDER, te Batavia bij ondergeteekende. 14053

Namens de verbandhoudster:
Mr. E. J. F. VAN DUNÉ,
advocaat te Batavia.

Ned. Indische Eschappie Maatschappij

De Directie maakt bekend, dat recepten van aandelen der Emis-sie 1920 van af heden inwisselbaar zijn bij het Hoofdkantoor te Batavia tegen definitieve stukken voorzien van dividendbewijzen No. 74 t/m 98. De gelegenheid tot inwisseling van recepten van certificaten van aandelen zal nader worden aangekondigd.

Batavia, 3 Augustus 1920
15022 DE DIRECTIE.

Een raadgeving.

Er is misschien geen enkele plaats in de wereld waar iemand meer gevaar loopt voor zijne gezondheid, dan in Ned.-Indië. Niemand kan er wat aan verhelpen, doordat het slechte klimaat, slecht water en honderd andere natuurlijke oorzaken hiervan de schuld zijn.

Dit zijn de redenen waarom zooveel lieden aan koliek, dysenterie en meer dergelijke inwendige kwalen, maar wanneer men hieraan lijdt, is 't goed een geneesmiddel te weten dat onmiddellijk het lijden verzacht en ons voor levensgevaar behoedt. Dit nu is Wood's Heroem Pepermunt Geneesmiddel, dat in de vele jaren gedurende welke het in Indië verkocht is geworden, duidelijk zijne onmisbaarheid heeft bewezen als geneeskrachtig middel tegen maag- en andere inwendige ziekten.

Wood's Heroem Pepermunt Geneesmiddel is in iedere Apotheek verkrijgbaar à f 1.25 per flesch.

DiDo 518a

Staatsspoor- en Tramwegen.

Vanaf Maandag 9 Augustus tot en met Zaterdag den 14den d.a.v. worden op de stations der Ceintuurbaan en op het lijnvak Buitenzorg-Soekaboemi geen vracht- en ijsgoederen met bestemming Bandoeng loco ten vervoer aangenomen. (In verband met opstopping van het emplacement Bandoeng). De Inspecteur van Vervoer S.S. 15145

BOOMKLERK

GEVRAAGD.

Alleen zij met eenige jaren praktijk komen in aanmerking. Schriftelijke sollicitaties met copie-certificaten en opgave van verlangd salaris, leeftijd en tijdstip, waarop indienstrading mogelijk, in te zenden aan 15180

Gebroeders VETH, Padang.

Bouwkundige tekenaars.

Op architectenbureau te Bandoeng kunnen tegen ruim salaris bouwkundige tekenaars worden geplaatst.

Brieven met referentiën onder No. 6682 Bureau Preanger Bode, Bandoeng. 15133

2e Assistent.

GEVRAAGD voor directe in dienst-treding door de Rubberonder-neming Tjiseroe, halte Tjipari W/L, een 2de Assistent. Aanvangssalaris f 250.— + f 10.— erfkoolie per maand, vrij dokter en medicijnen en goede Lantèmes. 15134

Brieven met copie-certificaten te richten aan den Administrateur.

Alg. Ned. Verbond

Afd. Batavia.

Onderwijzer(es) gevraagd voor Leergang w.d. 4e school te Batoe-toelis. Salaris f 150.— per maand. Aanmelding bij: H. G. STRAAT-MAN, Gang Pool 1, Tel. 2087 Wl. 15137

JONGELUI

met ruime kantoorervaring zagen zich gaarne belast met admini-stratieve werkzaamheden of anders-zins gedurende de avonduren (van 6 tot 8.30).

Aanbiedingen aan het Bureau van dit Blad onder No. 15103.

Importfirma

op een der groote kustplaatsen van Java vraagt, voor onmiddellijke indienstrading, eenige geroutineerde verkoopters. Alleen zij, die reeds bij concurrerende firma's gewerkt hebben en oyer voldoende ervaring beschikken, komen in aanmerking.

Bij sollicitatie op te geven verlangd salaris en overlegging Copie-certificaten. 15152

Gevraagd

De Volkscredietbank „Pontianak“, Wester-Afdeeling van Borneo,

Vraagt:

Een Administrateur voor het Bijkantoor der Bank te Singkawang. Salaris f 800 per maand met eenjaarijksche verhoogingen van f 25 tot een maximum van f 750 per maand, vrije woning of f 50 per maand, gratificatie bij tevredenheid, duurtetoelag 20 %

Een Adjunct-administrateur. Salaris f 200 p.m. met eenjaarijksche verhoogingen van f 25 tot een maximum van f 400 per maand, vrije woning of f 40 p.m., gratificatie bij tevredenheid, duurtetoelag 20 %

Aan beide berekingen is een ouderdomsuitkeering verbonden bij wijze van pensioen.

Sollicitaties te richten aan den Hoofd-administrateur. 15057

Assistent-Boekhouder gevraagd

voor groote Autozaak te Weltevreden. Spoedige indienstrading gewenscht. Brieven onder No. 15057 bureau van dit blad.

Pakhuismeester.

Groot importhuis vraagt voor spoedige indienstrading gerouti-neerd pakhuismeester. Alleen zij, die reeds als zoodanig zijn werk-zaam geweest, komen in aanmerking. Salaris f 200.— per maand en verder gunstige voorwaarden.

Brieven met afschrift certificaten in te zenden onder nummer dezer. 15076

Dobbelman's Zeepen

Ontvangen de volgende soorten:

Lellenmelk, Karnemelk, Amandel, beurre de Cacao, Moëa lisa, Palmittine, Surfin eau de Cologne, Glycerin violet, Eunice, Matador, pure scenced glycerin, Glycerin tablets. Excelsior Waschzeug en Zeepoeder.

N. V. Bataviasche Volks- en Stads-Apotheek

Batavia,

Weltevreden,

Meester Cornelis,

Bandoeng

Verkooper gevraagd

Aanmelding: TOKO SAKELKOU, Rjswtjk.

15065

Chef de Bureau. Gevraagd

door Technisch Handelskantoor te Soerabaja een prima kracht om als Chef de Bureau op te treden. 15120

Groot salaris aan deze positie verbonden. Brieven onder letters A. W. Hotel Selabatoe, Soekaboemi.

Gevraagd

EEN ASSISTENT-BOEKHOUDER, accuraat kunnende werken.

Kennis van vreemde talen strekt tot aanbeveling. Brieven onder No. 15054.

Makelaardij

Op Effectenkantoor kan geplaatst worden iemand met goede relaties en eenig kapitaal.

Bij gebieken geschiktheid verleening van Procuratie met zeer goede vooruitzichten. Stipte discretie verzekerd.

Brieven franco onder No 15079 bureau Nieuws van den Dag.

De N.V. Fikkert Motor Car Company

VRAAGT:

eenige goede administratieve krachten en bekwame typistes.

Zich in persoon aan te melden tusschen 9 en 12 uur ten kantore Rjswtjkstraat 32. 15088

Groot Importkantoor

VRAAGT:

een ontwikkelde Chineesche Werkkracht, met routine op Technisch gebied.

Kennis van Hollandsch en Engelsch vereischt. Zonder goede getuig-schriften onnoodig zich aan te melden.

Brieven onder nummer dezer. 14239

Firma H. BONEFAAS,

WELTEVREDEN.

Wij hebben voorradig

Een enorme sortering
COSTUMES, Amerikaansche en Fransche
Ochtend- en avond-toiletten.
BLOUSES, Wit en gestreept voile.
COSTUUMROKKEN.
CHIQUE MANTELS voor EUROPA.

14468

Maisons Versteeg & Rijkers

Telefoon No. 151 NOORDWIJK. Telefoon No. 612.

ONTVINGEN:

Boomschors Chocolate

KWATTA en SICKESZ REEPEN.

14454

Waarom ook niet laten vezenden,

N.V. Transport Mij. „INSULINDE”,
Goenopng Saharie 34. 288a Do

Stoom- of Motorwals
Te huur gevraagd voor 3 à 4 maanden, voor een onderneming in het Buitenzorgsche, een 5-8 tons stoom- of motor-wegwals. Brieven met opgave gewenschte condities onder No. 15070.

Te huur gevraagd:
tegen half September of begin October, een Huis of Paviljoen voor klein gezin. 15013
Brieven Bureau Nieuws v/d Dag.

Te huur gevraagd:
liefst 1 Sept. of eerder een klein huis of paviljoen te Weltevreden door echtpaar met kindje, gemeubeld of ongemeubeld. Brieven bureau v/d blad No. 15104.

Te huur aangeboden
direct, paviljoen met eigen gemakken, voorzien van gaslicht en waterleiding, huurprijs f 50.— Verplicht overname van keurigen inboedel prijs f 800.— à contant. Te bezichtigen van af 5 u. n.m. tot 8 uur te Petodjoplein No. 25. 15081

Overname huur aangeboden
van een ruim huis, voorzien van Electr. licht, kookgas en waterleiding. Overname menbilair verplichtend. Brieven onder No. 15073.

Eenvoudig pension gevraagd
omtrek Molenvliet, voor twee j. n. gelui. Brieven onder No. 15053 dezer.

TE HUUR:
Nieuw huis: voor-, binnen-, achtergalerij, 5 kamers, gas- en waterleiding f 75.— p. m. Verplichte overname nieuwen inboedel. Brieven No. 15059.

Te koop gevraagd:
Een in uitstekenden staat verkeerende ingebouwde **PHONOLA-PIANO**
Brieven met opgave aantal rollen en prijs en fabrikaat onder No. 15086 aan dit blad.

Hotel „Molenvliet”

Molenvliet Oost 26-27 TELEFOON No. 688. Weltevreden
Schiin tegenover het Hotel des Indes.
Bestaande uit 30 kamers, van Electrisch licht voorzien.
Uitstekend middag- en avondeten. Keuken onder Europeesch toezicht.
Levert tevens middag- en avondeten buitenshuis.
Het dichtstbijgelegen Hotel der kantoren van de B.O.W., Staatsspoorwegen en Handelshuizen. 505a Do

Vollenhoven's BIEREN

Importeurs:
Maatschappij voor Uitvoer en Commissiehandel,
Batavia, Semarang, Soerabaja, Cheribon, Tjilatjap 457a Do

Vanaf 31 Juli tot 14 Augustus 1920

GROOTE UITVERKOOP

tegen $\frac{3}{4}$ der oude prijzen bij:
POHOMULL BROS
Passar Baroe 88, naast Toko Wolff
Gang Passar Baroe 64, over Tjo Tek Hong. 14709

Bouwkundig Bureau VAN ALTENA EN JANSSENS

Ontwerpen en Uitvoeren van Bouwwerken.
Wilhelminalaan 10, Tel. 279, Mr.-Cornelis. 12358

Winkel Maatij „Eigen Hulp”

Molenvliet West 1, Weltevreden.

DAMES AFDEELING

EXPOSITIE

Voor de aanstaande races van af Vrijdag a.s. Expositie van een keurige partij 15093

Fransche Model Hoeden.

Firma Tjio Tiang Bouw

Weltevreden Telefoon 906 en 3456.

Pas ontvangen:

Voor H. H. Aannemers, Bouwleveranciers enz. een partij:

ECHTSCHHE GLAZEN DAKPANNEN,

Asbestplaten (Eterniet) afm. 120 x 120.

Hollandsche LIJNOLIE,

Moline verf (in verschillende kleuren) en andere verven.

Prijzen op aanvraag.

18a MDo
Beleefdi Aanbevolen.

De Brand in het Chineesche Kamp

TE

TANDJONG PANDAN.

Men schrijft ons:

TANDJONG-PANDAN, 4 Juli 1920.

WelEdele Heeren

Een mogelijk zou ik gaarne van U willen ontvangen een geïllustreerde prijscurant (met prijsopgave) van Lips Brandkasten.

In verband daarmee kan ik U mededeelen, dat bij eenen grooten brand, pas 3 dagen geleden gebeurd in het Chineesche Kamp alhier, alleen Lips brandkasten het konden uithouden.

Er waren in totaal in de verbrande huizen en winkels 9 brandkasten van verschillende merken, doch slechts 2 Lips' hadden een ongeschonden inhoud.

Hoogachtend,

(w.g.) **R. LATIP.**

LIPS BRANDKASTEN

ALLESNVERTEGENWOORDIGERS VOOR NED-INDIË

Lindeteves-Stokvis.

Dit attest bewijst beter dan 1000 betoogen

de

SUPERIORITEIT

van

Lips Brandkasten.

Dit attest bewijst dat Lips Kasten

„Fire-Proof”

zijn.

127a Do

Fisk banden

geven satisfactie.

Koopt dus Fisk.

AGENTEN: Bat. Automobiel Mij., Weltevreden; Autohandel De Vries, Bandoeng.
Garage Meester-Cornells, Mr. Cornells.
IMPORTEURS:

N.V. Algemeene Distributie Mij.

Thompson, Larsen Ltd.

17422, Market Street, SINGAPORE.
Rubber-brokers, Estate Agents, General Merchants, Visiting Agents.

Belasten zich met:

RUBBER den verkoop van rubber-consignaties op de Singapore markt tegen de hoogste prijzen; vlugge afrekening.

ESTATE AGENTS den inkoop en verschepping van alle soort van vastgoed, benodigdheden.

GENERAL MERCHANTS zijn door speciale overeenkomsten bijzonder gesitueerd voor den inkoop van alle mogelijke Import-artikelen.

VISITING AGENTS voeren controle en brengen rapporten uit over rubber-estates.

INKOOP TERMS tegen geopende credieten; voor bekende relaties betaling tegen documenten.

CORRESPONDENTIE in het Engelsch en Hollandsch. 14962

Prima referenties. Hollandsch Management.

Firma H. BONEFAAS,

WELTEVREDEN.

Wij ontvingen:

een pracht collectie

14488

BABY - ARTIKELEN

Jurkjes, Schortjes, Manteltjes, Hoedjes etc., lief en goedkoop.

Macaroni- en Vermicellifabriek

„Speranza”

Leveranciers

der K. P. M. en van alle groote Hotels, Toko's en Ondernemingen

Gevraagd wederverkopers in Oost- en

Midden-Java en voor Sumatra's Oostkust. 477a BldoZ

Gebruikt uitsluitend de artikelen van „Speranza”!

Het voordeligst in gebruik!

Wendt U

voor ELECTRISCHE LICHTINSTALLATIEN

In aansluiting op het kabelnet der Ned. Ind. Gas Maatij.

TOT

De N. V. De Twentsche Handel Mij.

voorheen DE ROOY & Co.

Molenvliet 0. 99,

Telefoon Bat. 122.

Opname, begrotingen, teekeningen kosteloos en zonder eenige verbintenis.

417a Do

TE KOOP:

voor zeer billijken prijs een dozijn echt zilveren lepels en vorken en groote soeplepel.

Brieven onder No. 15141 bureau van dit Blad.

Te koop

te Bandoeng:

Een zeer geschikt gelegen BOUWTERREIN

(niet verre) in centrumstad en tokobuurt. Prachtstand voor zaak

Groot 1557 M². a f 15.- p. M², geleverd in eigendom vrij op naam.

Een nieuw WOONHUIS

op landstaal (Merdeka Park) in nabijheid van de voornaamste scholen, met 7 vertrekken, auto-garage en compl. bijgebouw.

Te betrekken 1 October a.s.

Goed gebouwd. Prijs f 25000.

Bevragen: W. E. SMITH, Bandoeng, Oosteinde 17. 15135

Te koop

Vier solide Woonhuizen

te N. Gondangdia.

Brieven onder No. 15181 bureau van dit Blad.

Dearborn Truck Attachments.

1-TONS DRAAGVERMOGEN voor FORD: f 1550

2-TONS DRAAGVERMOGEN voor FORD: f 1850

2-TONS UNIVERSELE ATTACHMENTS voor ALLE ANDERE AMERIKAANSCHES AUTOS: f 1950

Het voordeligste Transportmiddel voor Firma's en Ondernemingen

Onderdeelen van Alle Drie Soorten Voorradig!!! 85a Do

J. C. PALM JUN. BATAVIA TELEGRAMADRES JUNIO PALM

f 5000.- *Sereca* f 5000.-

„THE PERFECT FOUR”

De Nieuwe Lichte Dienstwagen.

25 MIJLEN PER GALLON.

Eenvoudig, Ruim, Betrouwbaar, Sterk, Economisch, Volmaakt, Compleet, Sierlijk, Goede verlichting, Zelfstarter, LEROI motor, Keurige kap met geslepen glazen, Honigraat Radiator, Afneemb. velgen met Reserve, Bandenmaat 30 x 3 1/2, Gemakkelijke behandeling.

VRAAGT HOLLANDSCH PROSPECTUS. 14488

IMPORTEUR: J. C. PALM JUN. Batavia

TE HUUR:

kantoorlokaal met of zonder Auto-garage boven de firma Ogawa & Co huisbrug, Weltevreden; aldaar te bevragen. 14839

TE HUUR:

te Buitenzorg een groot en goed gemeub. leest. Meub. 1. ind. a f 1.000.- per maand, te bevraken medio Augustus. Brieven onder No. 15128 aan bureau van dit Blad.

GE ROOKT GRAAG

maar Ge hebt last

van Uw keel?

Gebruik dan:

„ROOFT”

„ROOFT”

Bij alle apothekers,

drogisten en groote

toko's.

En Gros uitsluitend

bij: 15125

N.V. HOLLAND-DELI, MEDAN.

N.V. AUTOMOBIEL IMPORT Mij.

Weltevreden
Molenvliet 0. 2 Filialen te MEDAN, BANDOENG, GAROET.

Wij verwachten met het S.S. „WEST

MODUS” een grooten voorraad Garford

2 - 2 1/2 tons lang chassis, stalen

wielen met achterbanden 36 x 8.

De meest praktische wagen voor Nederlandsch-Indië.

Verder direct leverbaar 3 1/2 - 4 en 1 1/4 - 1 1/2 tons.

Massieve banden in alle maten.

Concurrerende prijzen.

14401 BtWoDoV

Vierde Blad.

Een 10-jarige vlieggeniërs-loopbaan.

(Tevens) een bijdrage tot de geschiedenis der aviatiek)

De Pr. Bode heeft den Heer Hilgers geïnterviewd naar aanleiding van zijn vlieg-jubileum op 29 Juli j.l., toen het tien jaar geleden was, dat hij als eerste Nederlander boven Nederland's bodem vloog. Hij vertelde het volgende:

Ik werd 19 December 1886 te Probolinggo geboren en ging op mijn 11de jaar naar Holland, alwaar ik te Amsterdam op de Kweekschool voor machinisten voor electricien studeerde, wat ik in 1908 werd. Daarna was ik op verschillende fabrieken werkzaam, o.a. bij de electriciteits-werken te Nijmegen.

Op 28 Augustus 1909 maakte Biériot zijn historische vlucht over het Kanaal en door deze gebeurtenis voelde ik me tot de aviatiek aangetrokken.

Ik begon met het nemen van zweefproeven en ving daarmee aan van het dak van een boerenhuis in den omtrek van Nijmegen. Ongeveer bleef de staart van het toestel haken en kwam ik leelijk te vallen, waarom ik twee dagen in het hospitaal moest worden verpleegd.

Een tweede poging had niet veel meer succes. Ik fabriceerde n.l. een nieuw zweefvliegtuig, deed op een heuvel tusschen Berg en Dal en Beek een stallage van 20 meter hoogte bouwen en verzocht aan de werklieden, de vorige mislukking indachtig, den staart van het toestel te willen vasthouden. Zij liepen bij m'n sprong mee over het plankje, maar zagen den rand niet en verdwenen in de diepte, waarbij ze den staart van het toestel vasthielden, zoodat ik meeviel.

Ik zelf bleef ongedeerd, maar de beide timmerlieden raakten gewond en dat kostte me nog een vervolging, waarbij ik hen schade-vergoeding moest betalen.

Een derde zweefpoging lukte dan eindelijk. Ik wist over een afstand van 200 à 250 meter voort te bewegen. Maar toen was ook meteen mijn geld op en moest ik van verdere zweef-oefeningen afzien.

Het was in April 1910, dat ik over voldoende duiten beschikte om me naar Pau te begaven en daar bij Biériot in de leer te gaan. Maar dat bleek te duur en daarom nam ik bij hem dienst als mecanicien. Nauwelijks was ik dat 14 dagen, of Biériot stelde me voor, in de praktijk te gaan en dan demonstraties te houden, waarbij een zekere winst-verdeeling als basis zou gelden. Door den aviateur Leblanc gewezen op het onvoordelige van het voorgestelde contract, weigerde ik zulks.

Daarop kreeg ik kennis van de plannen der firma Verwey en Lugard om in Soesterberg en Ede vliegekampen te openen. Een persoon werd gezocht, die voor haar kon vliegen en een fabriek bouwen; ik bood me daarvoor aan en werd aangenomen.

Eigenlijk trad ik in dienst der nieuwe Maatschappij voor Luchtvaart. Ik ging nog eens een maand naar Pau om me te bekwamen in het vliegen en wat daar bijhoort en ving vervolgens de werkzaamheden in de nieuwe betrekking aan.

29 Juli 1910 maakte ik mijn eerste vlucht te Ede en haalde pas een paar dagen later het brevet der Fédération aéronautique internationale. Ik was de vierde persoon aan wien dit werd uitgereikt — of de aviatiek toen nog in haar kinderschoenen stond! Wat ook wel blijkt uit het feit, dat m'n Biériot-toestel slechts 18 P.K. ontwikkelde!

Tal van bladen en geïllustreerde tijdschriften bevatten enthousiaste artikelen over deze eerste vlucht van een Nederlander boven eigen gebied.

Een paar dagen later vloog Van Maasdijk voor het eerst te Heerenveen. Later vond hij bij Arnhem den dood.

Al spoedig gaven zich verschillende personen op om het vliegen te leeren, o.a. de heeren Metelerkamp, Cappenburg, Pierre Leon, Looman, Van Heijst, Benhem van Berg, Cobijn, die beide beenen brak later, het echtpaar Pottum en mej. Engelens, die later door de aviatiek een rijk huwelijk sloot.

De meesten hunner werden al gauw met vliegwezen ontrouw. Alleen Looman glog later over naar het Fransche leger en Van Heijst werd een der beste Hollandsche vlieggeniërs, terwijl de heer B. v. d. Bergh een der vooraanstaande figuren in de aviatische wereld werd.

Er werd toentertijd hoofdzakelijk met drie typen van toestellen gevlogen bij ons, n.l. de Biériot, de Farman en de Wright. Behalve met het vliegen zelf hield ik me ook op met constructie e.d. en vond een zoogenaamden anderhalf-dekker uit, welk

model later door vele fabrieken gevolgd werd en thans nog bij de moderne machine in gebruik is.

In Juni 1911 ging de Mij. voor Luchtvaart op de flesch en begaf ik me naar Duitschland, om er m'n brood te verdienen met het invliegen van apparaten.

Daar te lande doken de vliegtuig-fabrieken als paddestoelen uit den grond op. Er was b.v. een doctor in de filosofie, die er een oprichtte en de leiding opdroeg aan den ingenieur Sablonsky, die thans nog werkzaam is bij Berkel's Patent te Rotterdam.

In des doctors fabriek werd een apparaat van een eigenaardigen vorm aangemaakt dat G. a. r. o. e. d. a. gedoopt werd. Met dit soort toestellen vloog ik ook.

Later kwam ik bij Fokker in Johannesdal bij Berlijn terecht en met dezen, een Indische jongen als ik — hij werd in Kadiri geboren — maakte ik een moeilijken tijd door. Ik was zijn constructeur en instructeur en we moesten ook op een goeden dag te Doberitz voor het leger demonstreeren.

De proeven werden gehouden tot tevredenheid van den bevelvoerenden generaal, maar alvorens werd overgegaan tot het doen eener bestelling moesten we nog eens op de propfen komen. Daarbij ging Fokker met een luitenant de lucht in, maar hij had pech, kwam te vallen, de officier stierf en Fokker raakte bewusteloos. Toen hij kwam maakte hij een onaangename opmerking over den luitenant die schuld was van het ongeval en daardoor raakte hij meteen uit de gratie.

Het invliegen van apparaten had me geen windeieren gelegd, ik verdiende er goed mee en kocht van de opgespaarde duiten twee Fokker-toestellen om daarmee demonstraties in Rusland te gaan houden. De autoriteiten legden echter moeilijkheden in den weg, maar nadat ik in Riga een Russisch brevet had gehaald kon ik m'n gang gaan en begon te Helsingfors met het geven van vliegvertooningen, die op tal van plaatsen herhaald werden.

In totaal bleef ik 8 maanden in Rusland en met het daar verdiende geld ging ik naar Duitschland terug, alwaar ik twee nieuwe Fokker-vliegtuigen kocht, met het doel, daarmee in Ned. Indië te gaan demonstreeren. Ik verlangde naar m'n geboorteland terug en nam twee mecaniciens en een boekhouder mee.

In Soerabaja zou de eerste demonstratie plaats hebben. Een comité garandeerde me een honorarium van f 18.000 en zorgde voor het in orde maken van het terrein.

Al dadelijk begon de misère. Het ss. Van Noort, dat m'n machines van Singapore naar Soerabaja overbracht, strandde en ik moest wachten. Toen ze eindelijk arriveerden had men vergeten, een schroef mee te zenden, maar ten slotte kon ik dan op een Zondagochtend de hoogte in, bij wijze van proef, om 's middags pas te gaan demonstreeren.

Een Arabier raadde me aan, niet op Boe-boetan te gaan vliegen, want daar waren heilige graven. In ieder geval moest ik eerst een slametan geven, hetgeen ik deed.

Het terrein bleek me 's ochtends al direct te klein. Ik kon maar in één richting opstijgen en landen en bij de eerste opstijging kwam ik al in een bamboe-bosch terecht, waardoor m'n apparaat vernield werd.

Dadelijk werd het tweede vanuit m'n eigen, meegebrachte hangar gehaald en in orde gemaakt. Het wilde niet omhoog en bij onderzoek bleek, dat in den carburator stukken kaarsvet zaten, die de monteurs er 's nachts in hadden laten vallen. Lege bierflesschen in de buurt wezen de oorzaak dezer onachtzaamheid uit.

Toen het euvel verholpen was, steeg ik dan eindelijk op en maakte een vlucht van 23 minuten boven Soerabaja. Voor het eerst kreeg ik toen het Indische landschap onder me en dat verschilde zooveel van het Europeesche, dat ik me met bezorgdheid afvroeg, hoe ik wel in geval van een motorpanne daarop moest landen? Dat ongeruste gevoel was oorzaak van een nieuw ongeluk. Ten aanschouwe van duizenden menschen moest ik op het dak van een huis landen, daar ik geen kans zag, op het terrein terug te komen.

Daar ik in de plaats van de contractuele zeven vluchten er in totaal, alles meegerekend, slechts drie gemaakt had, wilde het comité geen cent van de gagarandeerde 18 mille betalen.

Te Samarang bood men me f 5000 om te komen demonstreeren en de Rus Kousmatsky, die te Batavia, Bandoeng en Solo met een Biériot vlieg-vertooningen gegeven had, om ter laatst-gehoemder plaats op het dak van het postkantoor terecht te komen en zijn toestel te vernielen, wilde met me samendoen, maar dat sloeg ik af.

Toen ik dan voor de eerste maal te Samarang zou vliegen wou de heer Spijckman, van het Sem Handelsblad, met alle geweld mee de lucht in. Ik raadde het hem sterk af, maar het gaf niets en we startten. Het toestel bleek te zwaar belast en kwam met moeite van den grond af, wist tusschen een hek en de telefoon-draden door te komen, maar maakte daarna een val, waarbij ik er ongedeerd afkwam en Spijckman bijna

in de sawah-modder stikte. M'n machine was in gruzelementen geslagen.

Wederom wist ik het toestel met de meegebrachte reserve-deelen in elkaar te zetten en ik ging er mee naar Djokja, waarmee ik nog met het meeste succes demonstreerde, maar ook daar achtervolgde me het noodlot en kwam ik bij m'n vierde vlucht te vallen — toestel zie boven.

De oorzaak van al deze ongevallen moet worden toegeschreven aan de te geringe afmetingen der terreinen.

Ik wilde na al deze misère (in Europa was ik ook al 19 maal gevallen) de vliegerij er aan geven, want ook mijn geld was op: ik had in vier maanden tijd f 40.000 verloren. Doch een particulier te Soerabaja bood aan, me te helpen. Ik lakte m'n machine weer op en ging er mee naar Priok om daar opgespoten zeezand als terrein te benutten. De zwakke motor legde het echter tegen den zeevloed af en weer maakte ik een val, kwam in een rips-bosch terecht en werd bewusteloos opgenomen.

Daar ik middelerwjl getrouwd was, dacht het me verstandiger, de aviatiek nu maar vaarwel te zeggen en trad ik als machinist in dienst der st. Pradjekan tusschen Sitoebondo en Bondowoso, waar ik twee jaar bleef.

Aldaar kreeg ik van Küller een aanbod om m'n vernielde toestel over te nemen en de chef van den generalen staf, generaal De Greve, vroeg me telegrafisch, in legerdienst te willen komen, wat ik aannam.

Met Ter Poorten werd ik werkzaam gesteld te Tandjong Priok. Hij had het vliegen bij Brouckère geleerd, in België, van welke fabriek hij twee toestellen liet komen, die als ondeugdelijk terug gezonden werden. Dit grapple kostte het rijk twee ton.

Ter Poorten en kapitein Visscher gingen daarop in commissie naar Amerika en kochten er een paar Martin-water-vliegtuigen van het type T. E., waarmee een tiental vluchten werden gemaakt.

Hoezeer de leger-commandant, generaal Van Daalen, niets voor de vliegerij voelde — kapitein Visscher liet zich niet ontmoedigen en maakte wat er van te maken viel. Onder andere werd op zijn initiatief een vlucht naar het meer van Bekasi en terug naar Priok gemaakt.

Door het trio dat nu in Indië zijn krachten aan de aviatiek wijdde werd het vliegterrein Kali Djati ontdekt en het was daar, dat ik, na eerst terug te zijn gegaan naar de suiker, mijn dienst aanvaardde.

De Martins waren omgezet in land-vliegtuigen en Ter Poorten maakte verschillende vluchten, waaronder die waarbij hij met den legerchef, den generaal Michielssen, zoo ongelukkig te vallen kwam, in Februari 1916.

Ik werd in die maand dan als werktuigkundige en instructeur bij de proef-vliegafdeeling geplaatst op een maand-salaris van f 600 plus f 150 vlieg-toelage.

De Hallscot motor der Martin-toestellen had een gebrek in de zuiger-inrichting en ik wees er den nieuwen commandant der vlieg-afdeeling, kapitein Vogelesang, die met Ter Poorten naar Amerika ging om nieuwe toestellen te koopen, op. Maar er was blijkbaar niet veel aan te doen en toen ik te Priok met Mosselman een vlucht maakte sprong de motor in drie stukken. We kwamen echter veilig aan de water-oppervlakte.

Met de schroeven hadden we ook nog al last, de lijn liet altijd los, nu nog, van de Europeesche toestellen, die hier geïmporteerd worden. Ik vond een procédé uit dat thans nog wordt toegepast en bood het voor f 6000 te koop aan, maar daar werd niet op ingegaan.

Vóór het uitzenden der twee nieuwe Martins was ook de kapitein Ockerse in dienst der vlieg-afdeeling getreden.

We zaten meesttijds op Priok en bouwden er werkplaatsen.

We vlogen vrij veel. Op Kali Djati ging ik voor het eerst op een Zaterdagmiddag de lucht in en maakte een vlucht van 21 minuten, in Januari 1917.

Van toen af begon daar eigenlijk de instructie. Leerlingen die ik opleide waren Leendertz, Mosselman, Leenhouders, Van Hutten en de luitenanten ter zee Hekman en Scheffelaar, die in Holland door een vlieg-ongeluk beiden den dood vonden.

In 1919 ging ik, daar een goede regeling van de rechtspositie der burger-ambtenaren bij de vlieg-afdeeling uitbleef, met een jaar verlof, was eerst op een onderneming werkzaam, richtte vervolgens te Soerabaja een technisch bureau op, dat nog bestaat en onder leiding is van een ingenieur en kwam dit jaar in het leger terug.

Ik maakte in Indië ruim 3000 opstijgingen en brak nog nimmer wat, hetgeen wat zeggen wil.

Naast Engelbert van Bevervoorde heb ik geruimen tijd gewerkt voor ik met verlof ging.

De klacht blijft nu nog bestaan, dat het burger-personeel der vlieg-afdeeling te slecht betaald wordt en daarom is het verloop zoo groot.

Het kan zijn nut hebben, hierop te wijzen, aldus eindigde de Heer Hilgers zijn mededeelingen, die een aardig brokje aviatische historie bevatten.

Uit de Mail.

(loopende tot 28 Juni 1920.)

BUITENLAND.

Een pausselijke nuntiatuur in Frankrijk.

Vijftien jaar geleden brak het officiële Frankrijk, „de oudste dochter van de Kerk“, met het Vaticaan. Jaren gingen voorbij en de wereldoorlog brak uit, ten gevolge waarvan een groot katholiek rijk, Oostenrijk-Bougarije, waarop het Vaticaan nog steunde, werd uiteengeslagen. Thans is, naar men weet, naar alle waarschijnlijkheid een nieuw concordaat in wording, hetwelk de banden tusschen de Fransche regering en den Heiligen Stoel opnieuw zal bevestigen.

De canonisatie van Jeanne d'Arc toonde den goeden wil van het Vaticaan, om tegemoet te komen aan de wenschen der Fransche katholieken.

Anderzijds betoonde de regering der republiek hare erkentelijkheid voor dit conciliant streven, door een bijzondere vertegenwoordiger te zenden naar de plechtigheden der heiligverklaring, en in Frankrijk fluisterde men toen reeds van de eerste schrede in de richting eener blijvende vertegenwoordiging.

De vraag dringt zich thans op, of ook het Vaticaan zijnerzijds genegen zal zijn tot een nuntiatuur te Parijs. Deze vraag kan naar alle waarschijnlijkheid bevestigend worden beantwoord. In de *Revue de Paris* is een artikel verschenen van de hand van Charles Loiseau, waarin deze een lans breekt voor het herstel der nuntiatuur, daarbij wijzende op de voordeelen daaraan verbonden. Hij gaat uit van de stelling, dat indien Frankrijk een vertegenwoordiger naar het Vaticaan zendt, het ook een plicht heeft, om te Parijs een nuntius te ontvangen, terwijl het anderzijds goed zal zijn dat de Heilige Stoel wederom kennis neme van de voortreffelijke eigenschappen der Fransche ziel.

BINNENLAND.

De gezinnen van het Ind. marine-personeel.

Naar het Ned. Corr. Bureau vernemen heeft een tusschen den Minister van Marine a. i. en van Koloniën gehouden overleg ten aanzien van het medenemen, door officieren en onderofficieren der Zeemacht in Indië, van hunne gezinnen, tot overeenstemming geleid.

Eerlang kan eene regeling verwacht worden, die in hoofdzaak hierop neer zal komen, dat in de eerste plaats allen officieren der Indische zeemacht, die zich verbinden tot een ten minste vierjarig verblijf in Indië wordt vergund het gezin voor landsrekening mede te nemen.

Mede wordt die vergunning verleend aan onderofficieren boven den korporaalrang, die zich verbinden tot een ten minste vierjarig verblijf in Nederlandsch-Indië en aan nemelijk maken dat het verblijf van het gezin in Indië geenerlei bijzondere bezwaren voor den dienst of op het punt van huisvesting zal medebrengen.

Voorts moet het in de bedoeling liggen overtocht naar Nederland voor landsrekening te verleenen voor het gezin van alle marine-personeel, dat gedurende het verblijf in Indië in het huwelijk treedt en ten minste vier jaar aldaar heeft gediend.

Zooval voor het gehuwd als voor het ongehuwd marinepersoneel van alle rangen zou, in beginsel, de termijn van het verplichte verblijf in Indië worden teruggebracht van drie op twee jaren.

Hierbij dient er echter rekening mede gehouden te worden, dat de terugbrenging van dien termijn slechts geleidelijk zal kunnen geschieden en dat waarschijnlijk nog geruimen tijd zal verlopen vóór de verkorte termijn algemeen kan worden toegepast.

Morphine.

De politie van het commissariaat Nassaukade te Rotterdam hield 's nachts drie matrozen aan, die goederen binnenbrachten bij een koopman op de Prins Hendrikkade. De goederen bleken te bestaan uit bussen morphine, die door de matrozen gehaald werden van de raderboot „Neptun“ van de Kolnisch Düsseldorfer Dampfschiffgesellschaft. De koopman, bij wien de bussen werden binnengebracht, gaf aan de politie toe ze te hebben gekocht voor een chemicaliëhandelaar aan den Goudschen Singel.

De morphine had een waarde van ongeveer 50.000 mark. De kapitein van de „Neptun“, beweerde niet te weten dat het goed zich aan boord van zijn schip bevond.

De morphine is in beslag genomen.

Vervalsching van een bankbiljet.

De koopman J. J. te Harskamp, kocht van den landbouwer H. H. te Barneveld een paard voor f 800, welk beest hij betaalde met een bankbiljet van f 100, waarachter hij een nul had gevoegd en het aldus als een biljet van f 1000 had uitgegeven. Prompt gaf de verkoper f 200 terug, doch thans is het bedrog ontdekt en de vervalscher aangehouden.

Om den hoek.

Zachte wenk.

Vervelende bezoeker: „Zonderling, ik voel me vanavond zoo opgewonden.“

Gastvrouw „Ja, dat is zeker zonderling: u bent opgewonden en schijnt toch niet te gaan.“

ADVERTENTIËN

Batikhandel „Pekalongan“

En gros. En détail.

Keurige collectie

Pekalongansche sarongs, kains tafelkleedjes enz.

Scherp concurrerende prijzen.

Zendingen onder rembours.

Beleefd aanbevelend

14489

G. B. A. L.

Mevr. C. HOEKE

BATOETOELIS 22

gediplomeerd Accoucheuse en Masseus
Gelegenheid tot kraamverpleging.

Spreekuur van 8—9 V.M.

196aDo

ENGELSCHES LESSEN

ONDERWIJS AAN HUIS

Succes in kortst mogelijken tijd
(5 maanden) verzekerd
Bijzondere voorwaarden

Beleefd aanbevelend **A. S. MARTIN**
Hotel du Paviljoen v/h. Hotel
l'Europe, Rijkswijkstr. 27. Telefoon
1054 192 DiDo

HOTEL PENSION ORIENT

MOLENVLIET WEST No. 6,
naast HOTEL DES INDES

Uitstekend en blijf logies

Bonboekjes verkrijgbaar

voor middag- en avondeten.

Boekjes inh. 30 bons f 40.—

Boekjes inh. 10 bons f 13.50

Ook gelegenheid om in het Hotel
de Maaltijden te gebruiken.
Telefoon 2177, Weltevreden.
146aDo/7.

Camman & Bökenkamp's Bordeauxwijnen

Importeurs voor Java:

Handel Maatschappij C. A. KIEFER.

487a Do

BATAVIA - BANTOENG

DENNIS

De Wereldberoemde Engelsche Vrachtwagen

in korten tijd leverbaar

4-lons chassis

BINNENKORT zullen aan onze branches **DRIE EXPERTS**

verhouden zijn, die **SPECIAAL** voor onze **VRACHTWAGEN**

AFDEELING door de **DENNISFABRIEK** aan ons werden afgestaan

Eenige Importeurs:

FIKKERT MOTOR CAR COMPANY Ltd

BATAVIA.

BATAVIA.

BATAVIA.

449a Do/7.

STUDEBAKER

De nieuwe modellen STUDEBAKER zijn schitterend van lijn, soepel van gang en geven den bezitters groote satisfactie.

Uitgerust met magneet en cordtyres.

Wij verwachten per S.S. CLAN CUMMING een groote zending; plaatst thans Uwe orders!

VERWEY & LUGARD'S Automobiël Maatschappij,

Weltevreden, Telefoon No. 400 Wl. (Kebon Sirih 4).

HOOFDKANTOOR: Bandoeng, filialen te Soerabaia, Djoeja, Medan.

428a MDc

SIGAREN MAGAZIJN J. EISENBERGER,
Menteng 5, Telefoon No. 302

Heeft in voorraad:

eene uitgebreide sortering

HOLLANDSCHE SIGAREN,

tegen de meest concurrerende prijzen.

Rookt: Flor de Murias, Heddy, Woconda, Mertina.

Vier merken van Superieure kwaliteit.

478a Do

Prijs
per kist
van
12/1 flesschen

f 40.--

N.V. E. V. DER ZAKEN

G. W. VERSTEEG

Afdeeling Import

Weltevreden.

135a Do

Vraagt

Sigaren

van

De Amsterdamsche

VAN HULST Senior

SIGARENFABRIEK

Aanbevolen afterdinner:

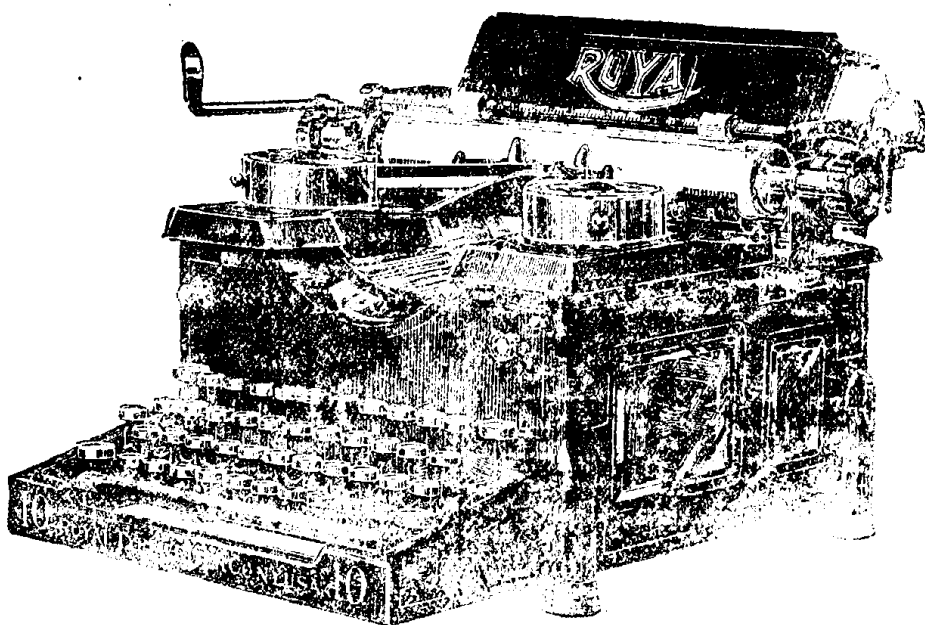
My Lady, Havanna Star, Financia, Sublimes, Regalia, El Heroico, enzo

Eenige Importeurs:

Export-Maatschappij v.h. B. van Leeuwen & Co.

Batavia—Soerabaja.

15a Do

The „Master Model No. 10“

Compleet f 350.—

Overal verkrijgbaar!

Hoofdagenschap voor Ned.-Indië

Firma H. P. J. STEELINK,

WELTEVREDEN.

248a Do

BONBOEKJES

Verkrijgbaar: 30 bons à f 40.—

10 „ à f 15.—

voor rijstafel of avondeten

Aanbevelend:

J. F. BEHRE.

HOTEL ASTOR,

Goenoeng Sahari 60, Telefoon Wl. No. 1709.

145aDo

Chartered Bank of India, Australia and China

OPGERICHT IN 1853

HOOFDKANTOOR TE LONDEN

AGENTSCHAP TE BATAVIA, GEOPEND IN 1862

Capital . . . . . £ 2,000,000.—
Reserve fund . . . . . 3,000,000.—
Reserve liability of shareholders . . . . . 2,000,000.—

De Bank heeft 87 Agentschappen

Correspondenten in de voornaamste plaatsen der wereld.

Belast zich met alle Bankzaken

A. I. D. STEWART, Agent Batavia.

104a De

Ontpakt:

Japannan,
Blouses
Stoffes,
Garneeringen, enz.

Onze RECLAME BLOUSE kost slechts f 14.50.

Au Palais des Modes

39 Noordwijk—Weltevreden.

Luchtkuuroord

Grand Hotel Soekabatoe

SOEKABOEMI.

Groote lommerijke tuinen.
Tennis-, voetbal- en cricketvelden.
Keurige tafel

378a MDc

2400 voet hoog.

2400 voet hoog

A. Hillen's Verkoop Mij.

BATAVIA.

IMPORTEURS VAN:

Schiedamsche Jenever „DE TIJD”.
Oude Jenever „DE TIJD”.
Citroen Jenever „DE TIJD”.
Oranjabitter „DE TIJD”.
Oranjabitter „DE ZWARTE RUITER”.
Likeuren „DE TIJD”, waarvan in voorraad zijn:
Triple Sec, Kummel, Maraschino, Anisette, Persic o
Half om Half, Oranje Curaçao, Crème de Menthe.

152a Do

BURNS PHILP LINE

Java naar Australië en Singapore

Werkelijke dienst voor passagiers en Goederen per Steamers MONTOK
na MATARAM naar SINGAPORE, JAVASCHIE en AUSTRALISCHE haven
De werkdagen vertrekken van Batavia:
na BRISBANE, SYDNEY, MELBOURNE en andere AUSTRALISCHE haven
den 30sten van elke maand

na SINGAPORE 20sten

Beide steamers hebben een alle eteaten des tijds en zijn voorzien van
alle Macconi draadlose telegraf installatie.
Nadere inlichtingen omtrent tarieven te bekomen bij de

Agents: CAMPBELL MAC COLL & Co., Batavia.
BURNS PHILP & Co., Ltd., Semarang.
BURNS PHILP & Co., Ltd., Soerabaja.

DELAHAYE

Toer- en Vrachtautomobielen.

Levering September.

Agenten voor geheel Ned. Indië:

208a MDc

Koloniale Automobiel Maatschappij

Noordwijk Nr. 14,

Telefoon 2755

In voorraad:

Roodkoper in blokken (99,9% zuiver)

Lood en Zink in bladen

Billiton Tin.

West Java Handel Mij.

238a Do

Batavia, Bandoeng, Soekaboemi, Garoet.

East Indies Trading Co., Ltd.

SOERABAJA

SEMARANG

Telegramadres EASTITTGO

T.B.K.

UIT VOORRAAD LEVERBAAR:

TOKYO AUTO BANDEN (de beste).

Veneerkisten,

Momikisten,

Asano Cement,

Aziijnzuur 99-100 %,

Zweedsche teer,

En in alle maten.

Mevr. M. DE BOER-Callenfels
Dr. J. G. K. DE BOER,
J. STARK.

TANDARTSEN.

Koningsplein Dost 11.

Spreekuren 8—12 en 5—6 uur.

Ongezonderd Zon- en feestdagen

874a Do

ONZE HAARMIDDELEN

zijn onovertroffen en onschadelijk.
Haardie maakt het haar glanzend en
zacht, is tegelijkertijd rooswerend,
per flacon 1.10
Haarwaasching tegen Hoof-
roos, per flacon 2.10
Haarwater tegen het uitvallen
(goede werking gegarandeerd)
per flacon 2.10
Haarkleurmiddel, kleurt het
haar van lichtbruin tot don-
kerzwart, per flacon 2.50
Ontharingsmiddel, verwijdt
na 5 minuten het haar zonder
pijn, per flacon 1.25
Hoofdwaasching tegen ongedier-
te, per flacon 1.50

Allen met gebruiksaanwijzing.

Verkrijgbaar: te Batavia, Soerabaja
en Bandoeng bij de Firma RATH-
KAMP & Co., te Semarang bij W. F.
VOEGEL, Pekodjan, te Malang bij
Mevr. C. BOUAGE.

J. VAN GORKOM & Co.
Apothekers en Drogist, Nijklaarsla

Struthers & Dixon Incorporated.

Afvaarten van Java naar San Francisco.

Vertrek van Java havens:

S.S. „WEST-CACTUS” einde Juli.
„ELKHORN” medio September.

Afvaarten van Java naar New-York.

S.S. „ARCTURUS” einde Juli.
„EDITOR” Augustus.
„GREENLAND” einde Augustus.
„EASTERN CROWN” einde September.
„WOONSOCKET” einde October.

Voor vrachten zich te wenden tot:

Agenten

De N. V. „HET SEMARANG VEEM”, Semarang.
De N. V. „HET STROOHOEDEN VEEM”, Soerabaja.
De Handel Mij. MANDERS SEEMANN & Co., Makassar.

De N. V. Handel Maatschappij

HENDERSON & KEULEMANS,

Hoofdagente, Batavia, 1148 208a MDc.

Vraagt het Merk:

Si-Fa-Ko

Verkrijgbaar

bij:

F. H. JUSTMAN

Noordwijk 88,

Weltevreden.

DE BLOEM

der Hollandsche Sigaren.

253a Do

Maison Paul

Fournisseur de Son Excellence le Gouverneur Général,

Salon de Coiffure

pour Dames et Messieurs.

Atelier de pastiches, travail soigné, Massage et Manucures.

Reçu

Peignes, Barettes fantaisie et en véritable émail. Nécessaires de
toilette (baccarat). Parfumeries fines. Teinture Richard et Réal.

142a Do

